

46.303

KÖNYVTÁRI

Híradó

november 1974 december

VENDÉGÜNK VOLT

ORBÁN LÁSZLÓ KULTURÁLIS MINISZTER

1974 november 5-én, Orbán László elvtárs kulturális miniszter látogatta meg intézményünket. Révész Ferenc igazgató elvtárs először tájékoztatta a minisztert a könyvtár ügyeiről, azután Orbán elvtárs megsemmisítette a könyvtár központjában folyó munkálatokat, megtekintette kiadványainkat, majd kezdetét vette az eszmecsere.

Orbán elvtárs bevezetésül elmondta, hogy ismeri a könyvtár eredményeit, gondjait és nehézségeit. Őt hivatali munkájában természetesen a gondokkal, problémákkal keresik fel, de ezzel nem elégszik, nem elégedhet meg. A kulturális életet a maga teljességében óhajtja megismerni /példa rá debreceni látogatása, ahol az ország második felsőfoku zeneoktatási intézményének és az új megyei művelődési ház építkezése megindulásának lehetett tanuja/. Ugy véli, hogy a kulturális gyarapodás az egész-ségesen fejlődő ország életét tükrözi. Legutóbb a Népművelési Intézetben járt. Nálunk tett látogatásával is jelezni kívánja, hogy előtérbe került a közművelődés ügye.

A beszélgetés során Horváth Györgyné SZB titkár reális képet igyekezett festeni könyvtárunk állapotáról. Való igaz, hogy több szót ejtett a gondjainkról, mint eredményeinkről. Nehézségeink a legközvetlenebb módon akadályozzák mindennapi munkánkat, méghozzá elsősorban azokat, amelyeket a gátló tényezők ellenére is végzünk. Sokrétül munkát /klubtevékenység, kölcsönzés, szoros kapcsolat az iskolákkal, stb./ szűkre szabott területeken. Kevés a felkészülési idő a sokrétű olvasói igények kielégítésére, dolgozóink 90 %-a nő, háromszor hetenként este is szolgálatban vagyunk. Ehhez járulnak még a lakás, bölcsőde, óvoda és étkezési problémáink. Részletesen beszélt bérkezési gondjainkról.

Csernák Béláné személyzeti vezető hozzáfűzte, hogy a fluktuáció is nagyrészt ebből adódik, s szakképzetlen a szakképzettséget igénylő munkakörben dolgozók egyharmada.

Szóke Tiborné igazgatóhelyettes hangsúlyozta, hogy a munkatársak döntő többségében ennek el-

lenére nagy a ragaszkodás a könyvtárhoz. A munka melletti szakképzés érdekében nagy erőfeszítéseket teszünk. Felsorolta a különféle oktatási intézményekben tanulók számát és dokumentálta, hogy főfoglalkozásu dolgozóink negyedrésze szervezett keretek között tanul, s emellett intenzív belső /házi/ továbbképzés is folyik. Mindez rendkívüli módon megterheli az egyébként is nagy intenzitással dolgozó hálózatot. Az ifjúsági parlamenteken jogosan hangzott el, sem strukturájában, sem volumenében nem kielégítő a képzés. Különösen a középfoku képzésben jelentkeznek problémák, s tapasztalható egyféle arisztokratizmus. A képzési nehézségek országosan negatívan hatnak vissza a káderellátottságra. Kőbányán 1500 m²-es könyvtár készül el rövid idő múlva. Nagyszámu új szakképzett könyvtáros kellene oda és máshova is, s nem tudjuk, honnan veszünk oda kádereket?

Orbán elvtárs reagált az oktatással kapcsolatos gondjainkra. Elmondta, hogy a következő évtől megindul a középfoku képzés, gimnáziumi szinten, - mint közművelődési szakközépiskola. A népművelői káderképzéssel kapcsolatban a pártszervek döntést hoztak a középfoku népművelési munkatársak ügyében. A továbbképzést illetően felveti, hogy amíg ezt iskolarendszertűen nem tudjuk megoldani, nem pótolhatják-e a középfoku tanfolyamok. Sajnos a rövid távu érdekek és a távlati célok között sokszor jelentkezik ellentmondás: nehézségek a napi munka ellátásában, a továbbtanulás esetén. A tanfolyamokat számítsák be különbözeti vizsgálattal, hiszen a könyvtáros társadalom derékhadát jelentik a 2 és fél éves tanfolyamot végzettek. Módosítani kell a képesítési rendeletet.

A következő ötéves terv során, ha a közművelődési határozat szellemében megtörténik a frontáttörés, és a közművelődés megkapja a

megfelelő súlyt, a bér- és szociális problémák is megoldódnak majd. De ne tekintsük az egészet csak anyagi kérdésnek, figyelmünk előtérben, a könyvtárak szellemi tartalma, politikai jelentősége álljon. Legyenek a könyvtárak a munkáskultúra bázisai, a könyvtárosok pedig legyenek hivatásuk megszállottjai. A személyiség kisugárzik a rossz objektív feltételek ellenére is.

Örvendetes, hogy 17 %-al emelkedett az eladott könyvek mennyisége, lassu, szívós emelkedés mutatkozik a könyvtári látogatottság tekintetében és jelentős kezdeményezéseknek lehetünk tanui. Ezután érdeklődött Orbán elvtárs többféle munkáról, és arról, melyek azok a módszerek, amelyekkel hatékonyabban tudjuk érvényre juttatni nevelési célkitűzéseinket, az író-olvasó találkozókról, a rendhagyó irodalomórákról, a bibliobuszról, stb.

Szóke elvtársnő elmondta, hogy könyvtárunk évtizedek óta az Orbán elvtárs által is kifejtett elvek szellemében munkálkodik. Példaként idézte a munkásfiatalokkal való sokirányu foglalkozást. Orbán elvtárs közbevetett megjegyzésére /hogy az iskoláskor után is maradjon olvasó a fiatal/, hozzáfűzte, hogy felnőtt könyvtárainkban ifjúsági felelős van, ma már hagyományá vált, hogy ünnepélyesen átvezetik a gyermekkönyvtárból a fiatalokat, speciális irodalomjegyzékkel, s több éves küzdelem eredményeként ma már tantervi feladat a környezetismereti óra keretében a gyerekek látogatása a könyvtárban.

A könyvtárak évek óta rendszeresen szerződést kötnek a körzetükbe tartozó szakmunkás-képző intézetekkel. Külön irodalomjegyzék készült számukra 100 ezer példányban, stb. Ujabbán rendszeresen, viszonylag nagy példányszámban országos terjesztésre adunk kisbibli-

ográfiákat a TV műsoraihoz.

Király elvtársnő a HMO vezetője a szocialista brigádvezetőkkel és a munkásszállásokkal kapcsolatos könyvtár- és olvasópropagandáról szólt és a politikai vitaköreinkről.

Örömmel számoltunk be a 2 éve működő Bibliobuszról, amelynek októberig 1953 beiratkozott olvasója volt, ezek 58 %-a elsősízből könyvtári tag. Ennek megfelelően, természetesen nagyobb mértékben kölcsönöznek szépirodalmat, mint a hálózati átlag.

Az új második Bibliobuszra 1,300.000 Ft-t kaptunk a Minisztériumtól. A tervek szerint jövő év első felében indulna útjára. Előzetesen konzultáltunk a kerületi tanácsokkal és a szak-szervezetekkel, hogy a legcélszerűbben alakítsák ki az állomáshelyeket és a menetrendet.

Jelenleg azonban még nehézségek vannak, vállalatot keresünk a belső munkálatok elvégzésére, s mint Papp elvtársnő gazd.igazgató jelezte, a bibliobuszok elhelyezésével is nehézségek lesznek, ha lejár a Katona József utcai helyiség bérlete.

Hont Péterné igazgatóhelyettes a központi könyvtár ügyeiről szólt. Elmondta, hogy 1968 óta mi vagyunk a szociológia szakkönyvtára, s számos szociológiai kiadványunk jelent meg.

Az olvasók elégedettek a könyvtár szerzeményezési politikájával és azzal, hogy a beérkezett könyv már hét nap múlva az olvasó elé kerül.

Problémáink vannak a gépesítés, a fotó és a restauráció területén, s ez utóbbi gond azért olyan súlyos, mert a könyvtárban nagy értékek vannak /mint pl. a Zichy-kódex, a Tőke egy példánya Marx bejegyzésével, stb./, melyeket megfelelő állapotban kell tartani.

A beszélgetés hosszúra nyúlt, de megbocsájtatható, hiszen mindent szerettünk volna elmondani magunkról. Sajnos, csak töredékét sikerült. Orbán elvtárs így bucsuzott tőlünk: "A jövőben ha az intézmény gondjai, eredményei elé kerülnek, közelebb fogom magamhoz érezni a témát, az intézményt."

Igéretek a "rut anyagiakról" Orbán elvtárs nem tett, sőt azzal zárta szavait, amit Mária Teréziának a magyar nemesek mondtak: "Életünket és vérünket, de zabunk nincs"...

Mégis örültünk a megtisztelő miniszteri látogatásnak és a /gondoljuk/ mindkét fél számára hasznos eszmecserének, Orbán elvtárs személyes figyelmének, s zárjuk mi is egy mondatával: "Gazda szeme hizlalja a jószágot."

Z.V. - G.É.

KÖNYNYVTÁRUNK 30 ÉVVEL EZELŐTT

Hazánk felszabadulásának közelgő 30. évfordulója alkalmából indítjuk alábbi sorozatunkat, amelynek keretében részint eddig ismeretlen, részint feledésbe merült dokumentumok segítségével adunk pillanatképeket a Fővárosi Könyvtár 1944-1945-ös életéből.

1. Közjáték a német megszállás alatt

A közelmúltban a Fővárosi Levéltár polgármesteri bizalmas anyagát rendezve H. Kohut Mária levéltáros a Fővárosi Könyvtárban 1944. nyarán lefolyt fegyelmi vizsgálat 30 db-ból álló aktacsomójára bukkant. Az eddig teljesen feledésben volt anyag rövid ismertetésével szeretnénk az itt következőkben az akkori légkört érzékeltetni.

Magyarozatként utalunk arra, hogy a körülményekből következtethetően a könyvtár szélsőjobbaldali, karrierista elemei Magyarországon 1944. március 19-i német megszállása után möhő gyorsasággal szerették volna kiűzni a nyeregéből a régi vezetőket, hogy a helyükbe ülhesse nek. Ez utóbbiak egy része Németország sztálingrádi veresége után, a "Kállay-kettős" időszakában tisztán látva a háboru végső és közeli kimenetelét, nyíltan a nyugati nagyhatalmak mellett foglalt állást. Riválisaik a náci előzőlét után látták elérkezettnek a pillanatot arra, hogy rendőrkézre juttassák őket. Ennek megfelelően feljelentést tettek "Dávid Antal és társai" ellen. Ezt vitéz Király Gyula csendőrezredes 1944. május 23-án küldte meg Budapest polgármesterének, aki az ügyben június 6-15-ig tartó vizsgálatot folytatott le. E vizsgálat jegyzőkönyveiből idézzük az alábbiakat:

"Jegyzőkönyv. Felvettük Budapesten 1944. június 6-án a székesfőváros polgármesteri I. ügyosztályában. Meghívásra megjelenik Enyvváry /igy! / Jenő könyvtári igazgató és előadja a következőket: A háboru kitörése óta azt kellett tapasztalnom, hogy a fővárosi könyvtár tisztviselői a hivatalban sokat politizálnak és a különböző pártállásu tisztviselők között nem kívánatos viták folynak. Különösen a tengelyellenes /a Berlin-Róma fasiszta "tengelyről" van szó. - Szerk./ állásponton lévő tisztviselők voltak a hangosak. Ez a körülmény indított arra, hogy 1941. július 4-én körlevélben figyelmeztessem a tisztviselőket és az altiszteket, hogy politikai tárgyú eszmecseréktől tartózkodjanak, mert ellenkező esetben a legnagyobb szigorral fogok eljárni. A rendelet kiadása és azon körülmény következtében, hogy természetesen elsősorban magam is tartózkodom minden politikai eszmecserétől, nem igen volt módomban személyesen ilyen megnyilatkozásokat hallani. Egyes tisztviselőktől azonban több ízben hallottam, hogy ilyen viták folynak, meg is nevezték, hogy kiknek a részéről, de soha sem olyan formában, hogy jegyzőkönyvet vehettem volna fel és fegyelmi utra terelhettem volna a dolgot..."

A továbbiakban az állítólag "apolitikus", valójában tisztségét jobboldali magatartásával elnyert Enyvvári igazgató és ugyanígy számos könyvtári munkatársa, köztük Homa Gyula, Chirke Géza, Zajthy Ferenc és mások, alaposan bemártották Dávid Antal aligazgatót, Szentkuty Pál könyvtári főfelügyelőt, a közművelődési hálózat vezetőjét, valamint Kelényi Bélát, a

Milyen feltétellel alkalmazták a szocialista SZABÓ ERVINT a főváros első könyvtárosi állására

A Szabó Ervin pályafutásával kapcsolatos tisztázatlan kérdések közé tartozott eddig: mi- nek volt köszönhető, hogy őt, az ismert szo- cialista forradalmárt a városi beruházások kon- cain egymással marakodó, de szocialistagyülő- letükben egységes városi klikkek uralma idején Budapest első könyvtárosi állására kinevezték.

A "rejtély" megoldásához hozzásegít két most felszínre bukkant levél, amelyeket egyeb Szabó Ervin-dokumentumok kíséretében Urayné Kózhalmi Katalin nemrég talált meg 1969-ben el- hunyt édesapja hagyatékában és központunk szá- mára 1974. nov. 17-én Szociológiai Osztályun- kon ajándékba átadott.

Az első levelet 1904. febr. 12-én Körösy József, a Fővárosi Statisztikai Hivatal igazga- tója írta Szabó Ervinnek, aki akkor a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara könyvtárát vezette. Emlékeztetnünk kell arra, hogy Körösy József a századvég-századelő egyik világviszonylatban leginkább elismert magyar tudósa volt. Külföldi egyetemek, akadémiák, tudományos társaságok és államfők valósággal elhalmoztak kitüntetések- kel, elismerésekkel, tiszteleti tagságokkal, stb., majd élete utolsó szakaszában Magyarországon is észrevették: az MTA tagjai sorába választot- ták, egyetemi katedrán adott elő. Nemzetközi- leg elismert nagy eredményei közé tartozik töb- bek között annak bizonyítása, hogy kétszeres himlőoltásra van szükség, valamint a szülők életkora és a gyermekek élettartama közötti ösz-

szefüggések kimutatása, melyet magyar tudósok erkölcsstelennek minősítettek, de Londonban a világhírű Francis Galton /Darwin unokája/ sta- tisztikus és biológus mutatott be a brit királyi tudományos társaságban.

Körösy saját hazájában való mellőztetésé- ben szerepet játszott, hogy társadalmilag hát- rányos helyzetből indult: korán árvaságra ju- tott, Pestre felkerülve önerejéből csak az érett- ségi megszerzésére tellett. Egyetemet csak vendégként látogathatott, de a professzorok így is felfigyeltek rá és azok ajánlására bizta meg Pest városa Körösyt 1869 végén a városi sta- tisztkai hivatal szervezésével, majd vezetésé- vel. A felsőbb hatóságok, elsősorban a kormány, felettébb rossz néven vették Körösynek azokat az ujszerű statisztikai felméréseit és kimuta- tásait, amelyek feltárták az embertelen lakás- viszonyok, az egészségügyi berendezések hiá- nya és a lakosság siralmas egészségügyi vi- szonyai, a járványos betegségek terjedése, va- lamint az un. "alsóbb néposztályok" átlagos élettartamának rövidege közötti szoros ösze- függéseket.

Élete utolsó szakaszában már senki sem em- legette "autodidakta" multját, és nemcsak tu- dományosan ismerték őt el, hanem anyagilag is konszolidálódhatott, a jelek szerint azonban mostoha fiatalságáról nem feledkezett meg, erre vall alábbi, Szabó Ervinhez intézett levele is.

Ezzel kapcsolatban utalni kell arra, hogy a Fővárosi Könyvtárat életrehívó 1903. jan. 21-i törvényhatósági közgyűlési határozat egyelőre a Fővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója, akkor tehát Körösy József hatáskörébe rendelte az új intézményt, neki kellett javaslatot tenni az első városi könyvtáros kinevezésére is. A Párttörténeti Intézetben őrzött 1903. márc. 10-i leveléből tudjuk, hogy Körösy már akkor Szabó Ervin személye mellett döntött, de a pályázathoz szükséges önéletrajzot Szabó Ervin csak 1903. dec. 14-én nyújthatta be a főváros-hoz. Ez a kézzel írott "Curriculum vitae", amelynek szövegét már régóta ismerjük (eredetije csak most került elő a Kózhalmi-hagyaték-ból) Szabó Ervinnek nemcsak könyvtártudományi, bibliográfusi működéséről, annak nemzetközi elismeréséről adott számot, hanem a marxizmus, a munkásmozgalom elméleti kérdéseinek tanulmányozására és kidolgozására tett erőfeszítéseiről is. Ugy látszik, a városi hatóságok körében egyesek figyeltek az utóbbiakra és "vészjelzéseket" adtak Körösynek, aki többek között erre hivatkozva küldte el Szabó Ervinnek alábbi levelét:

"Budapest, 1904 február 12.

Tisztelt Uram!

Abból az alkalomból, hogy a fővárosi könyvtárosi állás betöltéséről javaslatot kell tennem, s a folyamodók közt Önt szándékozom mint legilletékesebbet javaslatba hozni, nem lehet teljesen szemet hunynom azon, más oldalról is ezen ajánlás ellen felhozott érv előtt, hogy Ön irodalmi működésével a társadalmi tudományokban határozott szint vallott, még pedig hiva azon szocialisztikus felfogásnak, mely az egész mai társadalmi rendet elhibázottnak tekinti, s mely teljes erővel törekszik annak minden ágában való átváltoztatásán, ami pedig a szocialis-

ta pártok elismert programjai szerint csakis az egész jelenlegi társadalmi rend feldöntésével volna lehetséges.

Tőlem, ki a gondolatszabadság és a véleménynyilvánítás jogát annyiszor és oly gyakran az uralkodó áramlat ellen vettem igénybe, természetesen nagyon is távol áll az a felfogás, hogy valaki tudományos nézete kifejtésében akadályoztassék. Azonban nem kell külön kifejtennem, mily nagy különbség létezik egyrészt az elméleti kutatás, azaz a tudományos működés, másrészt a társadalmi átalakulásoknak gyakorlati propagatója, az érdekelt tömegek tette indítása közt. Ismervén az Ön eddigi nyilvános működését, a magam részéről meg vagyok győződve, hogy Ön tisztán a tudomány embe-re, csakis elméleti munkálatai által törekszik a társadalmi és politikai haladásban és tisztulásban részt venni és nincs szándékában oly szerepet vállalni, mint ez a szocialista pártok politikai vezéreinek nemcsak joga, hanem kötelessége is. Nehogy azonban engem az a vád érhessen, mintha egy kiváló fővárosi hivatal betöltésénél kellő körültekintést nem gyakoroltam volna, szívesen venném, ha ebbeli feltevéseimet személyes nyilatkozatával megerősítené.

Kiváló tisztelettel

Dr. Körösy József
igazgató."

A levél hangvétele olyan, mintha csak Körösy felszólítaná Szabó Ervint: adjon a kezébe valamilyen írásos nyilatkozatot, mely szerint városi könyvtárosi pozícióját nem fogja szocialista agitációs célokra felhasználni. Ezt a gondolatot szinte szájába rágta partnerének. Szabó Ervin ennek megfelelő választ írt Körösynek. Levele első fogalmazványban maradt meg,

ezért hiányzik belőle a befejező udvariassági formula:

/Dátum nélkül, 1904. febr./

"Mélyen tisztelt Igazgató Ur, engedje meg, hogy mindenekelőtt megköszönjem a kitüntető jóakaratot, amely ma vett levelében is kifejezésre jut, hogy súlyos aggályai dacára is engem szándékozik a könyvtárosi állásra javaslatba hozni.

De köszönetet kell mondanom azért is, hogy Igazgató Ur előre is biztosít arról, hogy tudományos nézeteim kifejezésében akadályozni nem fog. Magyarországon a liberalitás ez irányban nem nagy és így kétszeresen tudom az álláspontnak erkölcsi magasságát megbecsülni.

Ami Igazgató Urnak esetleges jövő praktikus politikai működésekre vonatkozó aggályait illeti, szabadjon Nietzschének egy mondását magamra alkalmaznom. Némely ember - mondja Nietzsche - csak azért lett összeesküvővé, mert sutfogó beszédre alkalmas hangja volt. Megfordítva áll ez a mondás rám is. Lehet, hogyha éreznék magamban képességet a forumon való szereplésre, akkor élne bennem a vágy is, hogy ezen tehetségemet érvényesítsem. De mivel úgy érzem, hogy teljesen hijával vagyok mindannak, ami a tömegek politikai vezérévé, agitátorrá képesíthetne, meg vagyok győződve, hogy mélyen tisztelt Igazgató Ur nem fog abba a helyzetbe kerülni, hogy e tekintetben mulasztást vethessenek szemére. A szocializmus szolgálatára irányuló vágyaim egyelőre kimerülnek abban a munkában, amelyet ezen mozgalom tudományos vizsgálatának szentelek.

Ezért pedig, azt hiszem, helyt állhatok és helyt állhat mindenki, aki nem egyenesen reakciós, még akkor is, ha közhivatalnok.

Remélem, hogy mélyen tisztelt Igazgató Urat ezen kijelentésem teljesen megnyugtatja és vagyok..."

Szabó Ervin tehát ugyanazon a virágnyelven írt, mint Körösy és így adott jövőendő főnökének egy szükség esetén felhasználható írásos dokumentumot. Voltaképen az igazságnak megfelelően hivatkozott rá, hogy nyilvános munkásgyűlések szónoki előadójának szerepére alkalmatlan. Több emlékezésből tudjuk, hogy hangja gyenge, rekedtes volt. A valósághoz hiven írhatta azt is, hogy 1903. elején, "egyelőre" (!) elméletileg foglalkozik a szocializmussal. Nyilatkozatában nem volt köteles kifejteni, hogy a hazai munkásmozgalom fejlődésében mérföldkövet jelentő Marx-Engels válogatás I. kötete, amelynek szerkesztésén és egyelőre füzetes-sorozatban való közreadásán javában dolgozott, a magyar munkástömegek forradalmi gondolkodásának kialakításához történelmi jelentőségű hozzájárulás. A Népszava hasábjain megjelent több mint félszáz agitativ hatású cikkét is, miután azok elméletileg is megalapozottak voltak, fenti tevékenysége körébe sorolhatta, akárcsak az egyetemi ifjúsághoz intézett gyűjtőhangu röpirátát, vagy az ugyancsak névtelenül kiadott röpiratot a budapesti villamosvasuti alkalmazottak sztrájkja idején.

A lovagiasság szabályainak tehát mindkét fél eleget tett, a kinevezésnek nem volt akadálya, és ez a főváros közgyűlésének 1904. márc. 28-i határozatával meg is történt.

REMETE LÁSZLÓ

ORSZÁGOS SZAKFELÜGYELŐI ÉRTEKEZLET

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ kétnapos értekezletet rendezett a szakfelügyelők részére. Papp István, a KMK igazgatója bevezetőjében elmondta, hogy az értekezlet előadásával a KMK módszertani segítséget kíván adni a szakfelügyelőknek.

A program első napirendje a könyvtári felülvizsgálatok tapasztalatait összegezte, az előadó Sente Ferenc, a KMK osztályvezetője volt. Az országsszerte most létesülő könyvtári szakfelügyeleti munka kiindulópontjával a KMK is az évek óta rendszeresen és kialakult módszerekkel folyó felülvizsgálatokat jelölte meg. Eredményeiket fel kell használni és be kell építeni a szakfelügyeleti tevékenységbe. Ezeknek a vizsgálatoknak köszönhető, hogy ma már erőteljesebben kirajzolódik a könyvtári vizsgálatok szakmai modellje. Sente elvtárs hangsúlyozta, hogy a szakfelügyeletnek többet kell jelentenie az ország könyvtárügyének fejlődésében, mint módszertani keretben folyó felülvizsgálati munkának. Sajnálattal állapította meg, - és ebben a hozzászólók is megerősítették - hogy a minisztériumi rendelet, a számonkérés jogilag is tisztázott formáinak előírása helyett a szakfelügyelet segítő tartalmát hangsúlyozza. A szakfelügyeletnek az a legfontosabb célja, hogy a könyvtárak munkájáról elemző, a feladatokat megjelölő összegezéseket juttasson el a szakigazgatási szervekhez és az érintett könyvtárakba. Meghatározott időn belül újra térjen vissza a jelentésben feltárt problémák ügyében tett intézkedésekre és kérje számon azokat. Az előadó felhívta a szakfelügyelők figyelmét, hogy az egyedi könyvtári vizsgálatok helyett célszerűbb, ha könyvtári csoportokat vizsgálnak. Fontos feladata a szakfelügyelőknek, hogy a könyvtári hálózatok közötti együttműködést elősegítsék, a kapcsolatok lehetőségeit feltárják.

Az értekezletet megelőzően kaptunk a KMK-tól néhány érdekes tanulmányt, hogy a vitára felkészülhessünk. Ezek az írások és a kiegészítő előadások ismertették a KMK legújabb tudományos kísérleteit.

Az értekezlet második napján Kamarás István osztályvezető beszélt arról: "Hogyan használhatók fel a szakfelügyeleti munkában a könyvtárszociológiai vizsgálatok eredményei és módszerei?". A könyvtári statisztikai adatok önmagukban téves következtetésekhez vezethetnek, ezért nagyon fontos az elemző viszonyítás a lehető legtágabb körben. (Hálózatunkban már eddig is ilyen módon vizsgáltuk a munkásolvasók arányának alakulását). Kamarás István példákkal támasztotta alá azt a jól ismert tézist, hogy a könyvtári munkában az állományfejlesztés mellett az olvasószolgálati tevékenység értékeléséhez van a legkevesebb, - általános következtetések levonására is alkalmas - mérőműszerünk. Az előadó hasznosnak látná, ha a szakfelügyelő előre összeállított kérdések alapján interjút készítené a könyvtárosokkal.

Igen érdekes előadást hallottunk Nagy Attila tudományos munkatárstól a könyvtárpszichológiai vizsgálatokról. Ismertette: mennyire fontos szerepe van az olvasószolgálati munkában a könyvtáros

magatartásának, pedagógiai érzékének. Elmondotta, hogy megfigyelései szerint egyfajta "testületi személyiség"-ként van jelen mindenkor a könyvtár vezetője. Egyéniségével meghatározza, milyen az uralkodó hangnem a könyvtárakban az olvasók fogadására, tájékoztatására.

Rámutatott a közvetlen emberi kommunikáció tudatos formálásának fontosságára könyvtáros és olvasó viszonylatában. Ezt a gondolatát egy érdekes példával is illusztrálta. Egy 17 éves kamasz - a felnőtt szerepét véve magára - kérdéssel fordult a könyvtárhoz. Ha a könyvtáros nyíltan, vagy célzásokkal leleplezi ezt az olvasói magatartást, helytelenül jár el, mert elveszti az olvasó bizalmát. Ha viszont "belemegy a játékba" és úgy veszi őt mint felnőtt a "felnőttet", akkor a személyes kapcsolat-teremtés korlátlan lehetőségét nyeri el. Nagy Attila azt is felvetette, az olvasószolgálati munka értékelésében nagyon fontos, hogy a szakfelügyelő tanulmányozza, milyen gyakorisággal siet a könyvtáros az olvasó segítségére, rendelkezik-e a kapcsolatteremtés képességével, naprakészen áll-e a tájékoztatáshoz, ... stb.

Az előadásokat követő viták során eléggé egyértelműen megfogalmazódott, hogy ma még a szakfelügyelet szervezeti, anyagi, .. stb. feltételei nem eléggé kedveznek a legfrissebb kutatási módszerek alkalmazásának. Ennek ellenére hasznos volt ezekkel megismerkedni és a szerzőkkel megvitatni.

PÁSZTOR ETELKA

AZ OLVASÓ NÉPÉRT

OLVASÁSI PROGRAM

a felszabadulás 30. évfordulójának évében

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa
és
az Országos-Széchenyi Könyvtár
Könyvtártudományi és Módszertani Központja

BUDAPEST, 1974

ISKOLAI KÖNYVTÁROSOKKAL TALÁLKOZTUNK

November folyamán két kerületben találkoztak a kerületi és az iskolai könyvtárak munkatársai. A középiskolákkal és szakmunkásképző intézetekkel kialakított együttműködés volt a téma.

A XIV. kerületben a vendéglátó Ilka utcai 5-ös könyvtár vezetője, Csoma Mihályné ismertette a könyvtár gyűjtőkörét, állományfeltáró eszközeit. Beszélt az osztálylátogatások hasznáról és fontosságáról. A Petrik Lajos Szakközépiskola könyvtárosa nagy örömmel fogadta a felsorolt lehetőségeket, mert a könyvtára körül kialakult aktív-hálózat - s ezen keresztül valamennyi tanuló - számára elengedhetetlennek tartja a könyvtári kultúra alaposabb megismertetését. Ehhez több módon is kért támogatást, elsősorban felkérte a kerületi könyvtár vezetőjét, hogy tartson könyvtártörténeti előadást diákjai körében.

A szakkör tagjai időről-időre kapnak kutatási feladatokat, s bár ezek zöme szakmai kérdés, a közművelődési könyvtár fejlett katalógus-rendszere, bibliográfiai és teljes apparátusa ebben nagy segítséget adhat. Különösen sokat tehet a közismereti tárgyhoz kapcsolódó irodalom iránti érdeklődés felkeltésében.

A Teleki Blanka Gimnáziumban ősszel nyílt a jó feltételek között, gazdag állománnyal működő iskolai könyvtár. Vezetője rendkívül fontosnak tartja az osztálylátogatások szervezését, s ebben maga is szerepet vállalt. A két könyvtár munkájának összehangolásához eredményesnek tartaná a tantestület kollektív látogatását a közművelődési könyvtárban, hogy a pedagógusok tájékozódjanak a diákok rendelkezésére

álló olvasási lehetőségekről. A könyvállomány ismeretében jobban befolyásolhatják izlésüket.

A 43-as könyvtár a Várna utcai szakmunkás-tanuló kollégium könyvtárossal alakított ki jó munkakapcsolatot. Többek között a tanulókat meghívják a könyvtárban tartott rendezvényekre. Az Egressy uti iskola osztályai csoportosan látogatják a 18-as könyvtárat.

A XIII. kerületben hasonló találkozóra került sor, Budapesten elsők között a kerületi tanács szervezésében. A Hálózati és Módszertani Osztálytól kérték az általános bevezetőt, amely az elmúlt négy év folyamán kialakult elvekről tett említést. Az MSZMP határozata alapján kidolgozott minisztériumi irányelveken alapszik a Fővárosi Tanács Művelődésügyi Főosztályának állásfoglalása az iskolai könyvtárak feladatköréről. Ebben pontosan helyet kap az egyéb kulturális intézményekkel, elsők között a közművelődési könyvtárakkal való közös munka.

Amint az előző találkozáson Dr. Ballér Endrénétől, a Művelődésügyi Főosztály munkatársától megtudtuk, a gyakorlati munkához is részletes módszertani utmutató jelenik meg a közeljövőben, amely épít a már kialakult jó tapasztalatokra, és új ötletekkel megtoldva rendszerezi azokat.

A Kilián Gimnázium könyvtárosa az iskolai könyvtár feladatairól beszélt a szaktantermes oktatás körülményei között. Az osztálylátogatások szervezése rendszeressé vált és igen nagy fontosságot tulajdonítanak neki a közművelődési könyvtár gazdag állománya, nagy könyv-választéka miatt is. Ugyanez vonatkozik a Lékal János Szakközépiskolára.

A 19-es könyvtár vezetője az írásos munkaterv, a "szerződés" előnyeit emelte ki, amely útemezi az éves munkát és így a csoportok fogadására kellőképp fel tudnak készülni. Tervezik egy irodalomóra megrendezését is a könyvtárban. A Huba utcai szakmunkásképző intézet könyvtárosa elismeréssel szolt a sikeres előadások-

ról, amelyeket a 4-es könyvtár szervezett szék-
mukra.

E kerületek tapasztalatai is bizonyítják, hogy a két intézményrendszer kölcsönösen támaszkodhat egymás munkájára és ezzel erősíti hatását a fiatalok kulturálódására.

GÁL GYÖRGYNÉ

HÍR A "SZÓRÓDÁS VIZSGÁLATRÓL"

Amint a szakfelügyeleti célvizsgálatok tervéből kitűnik, első feladatunk a két közművelődési hálózatban az olvasók kerületenkénti összetételének vizsgálata. E munka céljáról, előkészítő és végrehajtási módszereiről, a felszínre kerülő adatok elemzéséről még sokszor lesz szó a Híradó hasábjain és a szakajtóban. Most csak a történetiség kedvéért az első hirekről:

Valamennyi szakszervezeti és tanácsi közművelődési könyvtárban megkezdték és határidőig befejezik a felmérést. Menetközben szinte valamennyi felmérő értékesnek ítélte a felszínre kerülő adatokat és nagyon sokan másolatot készítettek a felmérő lapok adatairól a maguk számára, az elemzés és a további tudatos szervező munka céljából. Különösen figyelemre méltó ez, e rendkívüli időszakban és terven felül végzett feladat esetében, amikor bizony magát az ötletet érthetően elég sok ellenállással fogadták.

A Telefongyárban másolatban megőrzött felmérőlapról néhány érdekes adat:

December 4-én 1352 olvasójuk volt. Közülük nem budapesti lakos, tehát bejáró 190, munkás 125, s 31 év alatti munkás 93. E budapesti üzemi könyvtárban olvasók 14 %-a tehát bejáró, s a bejáró olvasók fele fiatal munkás.

A XIV. kerületben lakik 399, az összes olvasók közel 30 %-a. Ilyen módon a területre kölcsönzés problémája sokkal kisebb jelentőségűnek tűnik, mint eddig értékeltük, hiszen a zárt üzemi könyvtárban is jelentős mértékben olvasnak a kerület lakosai.

A harmadik - rövid uton megállapítható - tanulság, hogy valamennyi kerületből található olvasó a Telefongyár könyvtárában. Az a hipotézisünk, hogy megbízható képet egy-egy kerület közművelődési könyvtári olvasóinak számáról csak egy ilyen összefogással végzett vizsgálat nyújthat, máris igazoltnak tekinthető. A további fejlesztési tervekhez fontos dokumentáció tehát a "szóródás" feltárása.

DOBOS PIROSKA

LEVÉL A SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁROSOKNAK

A felszabadulás óta a két fővárosi közművelődési könyvtári hálózat együttműködése sokféle formában és módszerrel valósult meg. A hálózatok tapasztalatainak ismertetése, közös szakképzés, akciók lebonyolítása, kiadványok cseréje időről-időre felerősödött és jó eredményeket hozott mindkét hálózatban.

A munka folyamatossága, rendszeressége, szervezeti biztosítása mindeddig hiányos volt, s ez a mindig újakezdés terhét róta mindkét hálózat irányítóira és a könyvtárosokra is.

A közművelődési könyvtárak szakfelügyeletének ellátásával az 1975 december 31-ig terjedő időszakra a Fővárosi Tanács VB. Művelődésügyi Osztálya a FSZEK központját bízta meg. E szakfelügyeleti feladat hozzájárulhat az együttműködés folyamatosságához, rendszerességéhez is, ezzel megszilárdítva a kapcsolatokat.

Az együttműködés igazán hatékony csak akkor lehet, ha minden hálózati központ, illetőleg minden szakma a maga sajátosságainak leginkább megfelelő programot fogalmaz meg e célra. Ehhez tájékoztatásként szolgálhat a már eljuttatott FSZEK-kiadványterv és a képzés, - továbbképzés 1974-75. évre összeállított programja. A Könyvtári Híradó, amelyet valamennyi szakma könyvtárirányítói megkapnak, szintén információt nyújt a FSZEK-ben folyó munkáról és az együttműködési terv elkészítéséhez esetleg ebből is nyerhetnek ötleteket.

Javasoljuk, hogy tervüket a következő szempontok szerint állítsák össze:

- 1/ Közös akciók. /Felszabadulási pályázat, Olvasómozgalom, stb./
- 2/ Képzés, továbbképzés, tapasztalatcserék. /Itt javasolhatják azokat a könyvtárosokat, akik részt vennének a közös könyvismertetésekben, amelyeket kerületenként szerveznek a FSZEK könyvtárai, és azokat az alkalmakat, amelyeken a kerületi könyvtárosok a szakma könyvtárosaival találkozhatnak./
- 3/ Könyvtárlátogatások - szakmai tanácsadás. /A hálózati központ felsorolhatja, melyek azok a könyvtárak, amelyekben indokoltnak tartja, hogy a FSZEK módszertani munkatársai, esetleg a szakfelügyelők helyszíni segítséget nyújtsanak./
- 4/ Módszertani feladatok. /Ennek keretében sorolják fel a kívánatosnak tartott vizsgálatokat, méréseket, amelyekben a FSZEK módszertanosainak segítségét kérik, vagy amelyeket közös munkára javasolnak./

Mint hogy az együttműködés nem egy évre szól, jelezzék azt is, hogy mit szeretnének elképzeléseik közül 1975-ben megvalósítani és mit tekintenek folyamatos feladatnak.

Az együttműködés szervezeti keretétől már ez évben is kibővült a Könyvtári Híradó szerkesztőbizottsága /tagja a szerkesztőbizottságnak az SZBT könyvtári előadója: Mihalovics Ervin és az Építők Szakszervezetének központi könyvtárosa: Berki Imre/. Tervezzük egy állandó jellegű munkabizottság létrehozását is a szakszervezeti hálózatok munkatársai közül. E bizottság segítségével

állítjuk össze a beérkező javaslatok alapján az együttműködés távlati és 1975-ös tervét. Bár nem gondolunk 19 tagu bizottságra, kérjük, hogy személyi javaslataikkal legyenek segítségünkre, mert a legnagyobb gyakorlattal és felkészültséggel rendelkező szakszervezeti könyvtárosok közül szeretnénk felkérni a bizottság leendő tagjait.

A levelet azért közöljük a KH-ban, hogy a két hálózat munkatársai a közös tervekről együtt értesüljenek, s mindenki hozzájárulhasson az együttműködés fejlesztéséhez. A KH minden páros hónap 10-ig várja az együttműködés híreit.

Az Eseménynaptár 1975-ös évfolyama megrendelhető
a Népművelési Propaganda Irodán (VII. Gorkij fasor 45.)

Évi előfizetési díj 100.- forint

EZT HOZTAM A TELLFONGYÁRBÓL

A Telefongyár közművelődési könyvtárának vezetője dr. Sándor Istvánné. Ő írta alá az itt közölt felhívást a brigádokhoz. "E felhívás célja elsősorban az, hogy ötletet adjon a brigádok kulturális vállalásaihoz, hogy azok tartalmasabbak s egyre kevésbé csak formaiak legyenek. 1973-ban 32 brigád kötött szerződést a könyvtárral s szeretnénk, ha a következő évben ennél sokkal több brigád élne ezzel a lehetőséggel.

Ennek érdekében módosítottuk az eddigi szerződést, miszerint nem lesz a szerződéskötés feltétele, hogy a brigád minden egyes tagja lépjen be a könyvtárba /mivel azok a brigádtagok, akik esti iskolába, különböző tanfolyamokra, szakkörökbe járnak; ők ezzel már meg is tették a maguk kulturális vállalását, s ha idő hiánya miatt vagy más okból nem akarnak beiratkozni a könyvtárba, ez ne legyen akadálya annak, hogy a brigád szerződhessen/. Másrészt különböző szerződési formákat próbáltunk megszerkeszteni, hogy a vállalások színesebbek legyenek, s hogy a brigádok lehetőleg érdeklődésüknek megfelelően tudjanak választani.

A könyvtárral köthető szerződés alapja, a minimális vállalás a következő:

A brigád felénél nagyobb vagy teljes létszámban vállalja a könyvtári tagságot, a könyvtár pedig az olvasási igény lehetőség szerinti kielégítését, különös tekintettel az iskolába járók kötelező olvasmányainak a biztosítására.

Ehhez lehet még a következő felajánlásokat tenni:

1. A brigád egyes tagjai vállalják, hogy kisebb könyvtári munkákban, mint pl. az új könyvek védő borítóba való bekötése, a könyvtár segítségére lesznek. Erre 1-2 havonként egyszer kerülne sor s ezt társadalmi munkaként igazoljuk. Ez a kb. 1 órás munka alkalmat adna az új könyvek körüli tájékozódásra is.
2. A könyvtárban havonta megrendezendő irodalmi előadások látogatása. E vállalásnak elég tesz a brigád már azzal is, ha legalább egy tagja résztvesz ezen. A mostani előadássorozat témája a világirodalom, és színművészek rendszeres közreműködésével történik.
3. A könyvtár által összeállított szellemi vetélkedőn való részvétel. Ez szellemi toto formájában történne: egy-egy híres ember /tudós, politikus, író, képzőművész, stb./ életével, munkásságával vagy egy történelmi eseménnyel kapcsolatban. A könyvtár biztosítaná a könyveket, melyek tanulmányozása segítene a megfejtésben.
4. Külpolitikai tájékoztatás és vita. Amennyiben igény lesz rá, a könyvtár negyedévenként megrendezi ezt a Külügyminisztérium egyik előadójának a meghívásával, aki összefoglalná a közelmúlt legérdekesebb külpolitikai eseményeit és válaszolna a kérdésekre.

Szívesen fogadnánk a brigádok ötleteit is, hogy a könyvtárral kötött szerződés változatosabb, a vállalás a brigádok kedvére való legyen."

Az 1973. végén megfogalmazott felhívás eredményes volt. Jelenleg 48 brigáddal van a könyvtárnak szerződése. A sokszínű, érdekes munkáról legközelebb a Könyvtáros számol majd be.

A könyvtár ex librisei

DOBOS PIROSKA

OLVASÓKÖR ALAKULT

A „BARTÓK” MUNKÁSSZÁLLÓN

Sok izgalom előzte meg az első olvasóköri összejövetelt az Építő "Bartók" Munkásszállóján. Hol rendezzük? Fontos, hogy jól érezzék magukat és máskor is szívesen jöjjenek. Hányan jönnek majd el a meghívottakból és hivatalosan? A vacsoráztatás, a több műszakban történő munkabeosztás, betegségek, rendkívüli váratlan dolgok mind távol tarthatják azokat is, akik szeretnének jelen lenni. És ráadásul a tévében nemzetközi labdarugó mérkőzés! A meccs mindenkit érdekel és jaj a szervezőknek, ha itt hibáznak. A beszélgetést úgy kell irányítani, hogy félórával a közvetítés előtt elfoglalhassák a helyüket, mert ha nem lesz hely, többet nem jönnek ide. Nem így történt, a kóstoló izlett, magától jött meg az étvágy.

A kör vezetésére Koczás Sándor irodalomtörténészt, kritikust kértük fel, aki az olvasókör céljának rövid ismertetése után Kertész Ákos Uj ember c. novelláját olvasta fel. Majd hozzászólások következtek. Mindenkit nagyon érdekelt a téma, mert közel érezték magukhoz. Nagy figyelemmel hallgatták és többen mondtak róla véleményt. Olyasmit is észrevettek, hogy a műhely biztonsági berendezései nem voltak kifogástalanok s ez esetben meg is tagadhatta volna a főszereplő a rábízott munkát. Persze - mint mondták - az új ember magatartását a fogadtatás szabta meg. Szinte mindenki meggyezett abban, hogy a brigád minden tagja, elsősorban a brigádvezető felelős azért, ami ott történik mind a munkával, mind az emberekkel kapcsolatban. Azért nem állhatnak bosszút beosztott társukon, mert így kevesebb anyagi haszonhoz jutnak a brigád tagjai. Bi-

zony, a brigádszemlélettel még bajok vannak. Az új embert be kell fogadni, segíteni, nevelni kell - vonta le a végső következtetést az olvasókör vezetője. A célt elértük. Ha nem is hangzott ugyanígy el, de minden résztvevő megértette, hogy a novella tragikuma emberséges magatartásra, egymás minden körülmények közötti megbecsülésére, segítségére hív fel. Majd a további programot beszéltük meg. A következő alkalommal ismét egy irodalmi mű bemutatása előzi meg a beszélgetést, utána különböző, szabadon választott témák megbeszélésére kerül sor.

Másnap az Ifjúsági Klub két tagjával találkoztam. Az egyik kérte, hogy az ő új klubjukban jöjünk legközelebb össze. Érdeklődött, hogy lehetne-e néhány olyan könyvet kiválogatni, amit a fiatalok szívesen lapozgatnának és azt állandóan ott tartani. Megbeszéltük, hogy megbiznak egy könyvfelelőst és így semmi akadály, hiszen célunk, hogy minél többen olvassanak. A másik fiatal megígérte, hogy a következő olvasóköri foglalkozásra három szobatársát is elhozza, mert már beszélt velük és érdekli őket is. Jó lenne - mondta - ha gyakrabban beszélgethetnénk irodalomról, mivel az életet írja le és ez mindenkit érdeklő téma. Hirtelen eszembe jutott Veres Péter, aki egyik levelében ezt írja: "Fontos, hogy az író úgy írjon, hogy lehetőleg mindenki, vagy legalábbis sok ember megtalálja benne a maga életének, ha csak részben is a tapasztalatait, de legfőképpen az értelmét és még inkább a vágyait... meg kell írni a változó életben az igazat és a szépet." Ha sok ilyet olvasnának, talán jobbak, talán boldogabbak lennének az emberek. Erre törekszünk mi könyvtárosok.

BALÁSSY ZOLTÁNNÉ

December 3-án találkozott 7 szálláslakó Koczkás Sándor irodalomtörténésszel. A hét közül csupán egy volt az olvasókör alakulásának résztvevője. A szervezési bonyodalmak ellenére megállapodtak egy januári találkozóban, amikor Fejes Endre: Hazudós c. kisregényét. vitatják meg. A szállás könyvtárának 2 példá-

nyát már kikölcsönözték, s van jelentkező azokra a kötetekre is, amelyeket a Szabó Ervin Könyvtárból adunk kölcsön.

Szerk. megjegyz.: A Fővárosi Művelődési Ház és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár közötti együttműködés keretében jött létre a fenti olvasókör Dobos Piroska szervezésével.

50 ÉVES A 9-ES KÖNYVTÁR.

/SZABÁLYTALAN MEGEMLEKEZÉS/

Novemberi tavasz köszöntött ránk azon a szombaton, amikor elindultam a 9-es könyvtárba, a jubileumi megemlékezésre. Tavasz fogadott ott is: Vivaldi zene szólt a lemezjátszón. Ünneplőbe öltözött, izgatott könyvtárosok sűrűgtek-forogtak, s mivel korán érkeztem, csendben eltüntettem a polcok között. A könyvek katonás rendben, fóliába csomagoltan, diszkréten vártak arra, hogy valaki leemelje őket és be-
léjük lapozzon.

Eszembe jutott a régi könyvtár /amelyet én ismertem/, és jó volt látni, mennyivel szebb, tágasabb, mennyit fejlődött azóta.

50 év nemcsak egy ember, a könyvtár életében is nagy idő. És micsoda ötven év volt ez! Veszett háboru után, a dicsőséges Tanácsköztársaság leverését követő fehérterror éveiben született a könyvtár 1924-ben. Nagyon szerény körülmények között, a Bakáts téren várta mindössze 3570 kötetrel nem tudni, hány olvasóját. A két háboru közötti könyvtárpolitikára jellemző Karl /Keszthelyi/ Erzsébet 1937-ben megjelent Budapest székesfőváros gyermekkönyvtárai c.

tanulmányának egyik mondata: "Mielőtt a könyvek forgalomba kerülnek, gondos cenzurázásnak vetik alá őket." Nem kétséges, hogy az időtálló széppróza és költészet termésének java kihullott ezen a rostán. A II. világháboru alatt csak folytatódott a könyvtárak leromlása, amely a Szálasi rémuralom alatt jutott el a mélypontig.

A felszabadulás után nagy ütemű fejlődésnek indult a könyvtárhálózat. Ma a 9-es könyvtárban 5.500 felnőtt és 1.400 gyermekolvasó közel 70.000 kötet könyvből válogathat.

Mialatt lepergett előttem e fél évszázad története, egyre többen lettek a könyvtárban, úgy hogy sietve elfoglaltam a helyem és tudósítóhoz illően jegyzetelni próbáltam.

Az ünnepségen elsőként Ronyecz Mária színművésznő adta elő Móra Ferenc "Hiszek az emberben" című irását és Váci Mihály "Te bolond!" című versét. Ezután a 12. sz. általános iskola kamarakórusa énekelt. A tisztán, üdén szárnyaló gyermekhangok szinte Móra Ferenc hitvallásának szépségét hangsúlyozták.

Révész elvtárs emlékezett az elmúlt 50 évre, és meghatottan szólt a könyvtár vezetőiről, régi kollégákról, akiknek áldozatos munkája nyomán alakult a könyvtár ilyené, és átadta a központ ajándékát, egy hűtőszekrényt.

Ezután Srágli elvtársnő, a VIII. kerületi Tanács képviselőjében személyi jutalomban részesítette a könyvtárosokat, a könyvtárat sztereó lemezjátszóval lepte meg, megköszönvén a könyvtárosok lelkes munkáját és fáradozását.

Örömmel láttuk a jutalmazottak között Bánk-Ferencnét, a könyvtár előző vezetőjét is /bár azt hiszem, ő mindnyájunknak csak Lelo marad/. Tongori Imréné, a könyvtár vezetője a régi olvasóknak könyvajándékkal kedveskedett.

Az ünnepség után a kézikönyvtár galériarészében feketekávé és sütemény mellett beszélgettek a meghívottak, felelevenítették az emlékeiket.

Az utcán bandukolva arra gondoltam, mennyi mindenről lehetett volna még szólni: a könyvtárosok munkaszeretetéről, az olvasókkal való törődés örömről és fájdmáról, a könyvtár szépségéről, rendezettségéről - egyszóval mindarról, ami könyvtárosi munkánkat tartalmassá, gazdaggá varázsolja. De rájöttem: minek? A hozzáértőnek minden, amit lát és tapasztal, önmagáért beszél; a 30 éve hűséges olvasó pedig ezzel a 30 év óta megújuló érdeklődéssel köszöni a könyvtár létezését.

Azért, amit akkor elmulasztottam, most mondom: Köszöntjük az ötvenéves 9-es könyvtárat! Kivánjuk, hogy szépüljenek, gazdagodjanak, továbbra is, erőben, egészségben, eredményesen dolgozzanak az elkövetkező időkl en is.

BÁLINTH LEHELNÉ

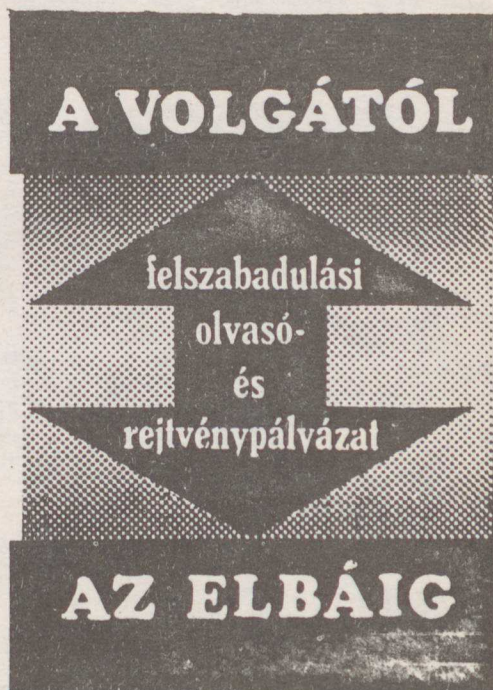
KIADVÁNYAINK

KESZI IMRE 1910-1974.

Röplapbibliográfia. Szerk. Győri Lajosné

Sajátos alkatu művésztől vettünk most bucsut. Műveinek egy része széles körben olvasott, népszerű olvasmány volt (mindenekelőtt lenyűgöző szépségű, nemes humánumu regénye, az Elysium), más része az értők szűkebb köréhez szólt. Ilyen volt az igényességében és a vállalkozás merészségében a legnagyobb művekhez mérhető "A halhatatlanság számárfülei." Lassu Tamás emlékiratainak regénye. Életműve gazdagságát jól tükrözi az emlékére kiadott, gondosan összeállított nekrológ-bibliográfia is.

- y

SZAKMAI VITA

AZ OLVASÓKKAL FOLYTATOTT EGYÉNI BESZÉLGETÉSEKRŐL

Az olvasószolgálati munka egyik érdekes és hasznos kísérletének tapasztalatairól tartottak szakmai vitát a kerületi könyvtárosok december 4-én.

A megbeszélés az olvasókkal folytatott egyéni /magnós/ beszélgetések elméleti és gyakorlati problémáit tárta fel, s a munkában résztvevő könyvtárosok egy-egy részlet lejátszásával illusztrálták próbálkozásaik pozitív és negatív tapasztalatait.

A vita vezetője, Gál Györgyné bevezetőjében hangsúlyozta, hogy ezeknél a kísérleteknél a gyakorlati munkát segítő módszerek kidolgozásáról és nem tudományos kutatómunkáról van szó. Felhívta ugyanakkor az érdeklődők figyelmét arra, hogy egy alakuló szakbizottság feladatául tűzheti ki a jövőben a kérdéssel kapcsolatos szakirodalom tanulmányozását, más vizsgálatok tapasztalatainak hasznosítását.

A bemutatón először az angyalföldi 19-es könyvtárban folytatott magnós beszélgetésből hallottunk részletet. Szecsődi Jánosné ismertette azokat a gyakorlati problémákat, amelyeket főként a kérdésfeltevés módja jelentett. Ez a bizonytalanság egyben sürgeti a vizsgálat módszereinek kidolgozását. Célkitűzéseinkben egyértelműen az olvasószolgálati nevelői munka elmélyítése szerepel, és a beszélgetések kapcsán kell kialakítani, hogy a direkt vagy az indirekt módszereket részesítjük-e előnyben.

A hallott részlet Kertész Ákos: Makra című művéről szólt; a beszélgetőpartner egy munkás fiatalember volt. A könyvtáros kérdé-

sei ebben az esetben a háttér szerepét töltötték be, s lehetővé tették az olvasói vélemény szabad áradását. A szereplők jellemzésében és az írói mondanivaló megfogalmazásában a mű teljes megértése tükröződött, tehát a módszer ilyen vonatkozásban jónak bizonyult. A mű és a kiválasztott partner szembesítésének vizsgálata tudatos volt. A Makrá-val kapcsolatosan idézett kritikák közel sem egyértelműek; több kritikusa megkérdőjelezi a főhős élő, tipikus munkásfigura voltát. A vizsgálat eredménye végül is azt mutatta, hogy ezek a munkásolvasók sem érzik Makra jellemét és sorát elég hitelesnek.

A másik beszélgetés másfajta módszert illusztrált. Pobori Ágnes a 39-es könyvtárban egy érettségi előtt álló fiatalemberrel beszélgetett Lenz: Világítóhajó című kisregényéről.

Ő is beszámolt azokról a problémákról, amelyeket a munka gyakorlati megszervezése jelentett. Beszélt a könyv és a beszélgetőpartner kiválasztása, a kérdések összeállítása és a technikai feltételek megteremtése körüli gondokról. A bemutatott részletben a kérdező irányította a beszélgetést, kérdésekkel, magyarázatokkal "rendezte" az olvasói véleményt.

A módszer erénye, hogy rendezettebb tette a beszélgetést, hátránya viszont, hogy a spontán élménybefogadás mérését nem tette lehetővé.

A továbbiakban a hozzászólások részben a fentiekkel kapcsolatban javasoltak megoldást, részben pedig újabb problémák felvetésével gazdagították a témát.

Az elmúlt évek során még két másik könyvtárban /25-ös, 44-es/ készítettek egyéni beszélgetést olvasókkal. A magnó ebben az esetben nem szerepelt a rögzítés eszközeként; kizárólag a kapott vélemények objektív leírására törekedtek a könyvtárosok.

Póka Mária /25-ös könyvtár/ ismertetett az általa készített interjuból egy részletet; Böll: Csoportkép hölgyel című művéről beszélgetett az olvasóval. A feljegyzésben a párbeszéd pontos leírására törekedett, s módszerében kizárta az olvasó számára értetlen részek menet közben történő tisztázását, a partner orientálását. Véleménye szerint, ahhoz, hogy tiszta képet nyerjünk az olvasó befogadói szerepéről, minden egyéb befolyásoló tényezőt ki kell zárunk. A beszélgetés után sor kerülhet arra is, hogy az olvasó félreértéseit tisztázzuk.

Pobori Ágnes ezzel kapcsolatosan megjegyezte, hogy hasznos lenne a felmérésben

résztevőkkel csoportos formában megvitatni a tárgyalt művet. Ez elmélyítené az egyéni beszélgetések során kialakult kapcsolatot a könyvtáros és a beszélgetőpartner között.

A vitában felmerült a magnónak, mint közvetítő és néha zavaró technikai eszköznek a szerepe. Kétségtelen, hogy menet közben a könyvtáros kénytelen megosztani a figyelmét, s az olvasót is zavarja, ha megörökíti minden mondatát. Hátrányai ellenére azonban olyan előnyökkel rendelkezik, amelyek a továbbiakban mégiscsak indokolják használatát. Hiszen az élő beszéd árnyalatait csak a magnó segítségével tudjuk rögzíteni, ezenkívül pedig mint dokumentumtípus variálhatóbb, korszerűbb.

Végezetül újra hangsúlyozni kell a munka olvasószolgálati jelentőségét. A beszélgetések során az olvasóval kialakult kontaktus segíti a könyvtárost az olvasmányok megfelelőbb kiválasztásában és az olvasó irányításában.

KARAKÓ JÓZSEFNÉ

INTERJU "KÖNYVBARÁT KÖR"-T VEZETŐ GYERMEKKÖNYVTÁROSOKKAL

Négy gyermekkönyvtárossal beszélgettem az elmúlt hetekben a könyvtáraikban működő Könyvbarát Körökről. A meghívást tapasztalatszerének szántam, de úgy gondolom, kollégáim munkája megérdemli a nyilvánosságot. Vendégeim voltak: Csőke Jánosné a 6-os gyermekkönyvtár dolgozója, Dudás Franciska a 4-es gyermekkönyvtár, Óhegyi Pálné a 3-as gyermekkönyvtár és Szabó Emese a 44-es gyermekkönyvtár vezetője.

Sok kérdésben megegyezett a véleményünk. Mindannyiunk célja: az általános iskolások irodalmi ismereteinek bővítése, az olvasási- és kifejezőképesség fejlesztése, s nem utolsósorban, hogy kellemes légkört teremtsünk könyvtárainkban, ahová a gyerekek szívesen jönnek. Abban is egyetértettünk, hogy könnyebb a feladata annak a könyvtárosnak, aki számíthat a pedagógusok segítségére. Régi tapasztalat, hogy ha a Könyvbarát Körök a tanév idejére tervezik programjaikat, nagyobb létszámra számíthatnak, a szünetben mindig nagyobb a lemorzsolódás.

A 4-es, 44-es és 20-as számú gyermekkönyvtár közvéleménykutatással /kérdőíveken/ vizsgálta olvasóinak érdeklődési körét, - figyelembe véve észrevételeiket, kívánságaikat, - ennek alapján alakultak a programok.

Az interjúban az általános gyakorlati tapasztalatok, a közös tényező mellett az egyéni sajátosság is sok, mely a területi specialitásokból, a különböző koru gyerekekkel való foglalkozásokból, és a helyi adottságokból ered.

Óhegyi Pálné a 3-as gyermekkönyvtár vezetője. A XIII. kerületben a könyvtárhoz tar-

tozó iskolák pedagógusaival jó a kapcsolata.

A könyvtárában működő két Kör is a pedagógusok kérésére alakult. A Könyvbarát Kör tagjai második osztályosok, az Irodalmi Szakköré negyedikesek. Válogatos programjaikban szerepel: a nagy meseírók életének megismertetése, mesemondás, fejtörő, játék, felkészülés szavaló- és prózamondó versenyre, mozgalmi és nemzeti évfordulók megünneplése. Terveznek beszélgetést a "Kisdobos" szerkesztőjével, állatkerti- és margitszigeti sétát, muzeumlátogatást. A foglalkozásokat Óhegyi Pálné és Mézáros Jánosné a Dózsa György uti iskola pedagógusaival közösen tartják.

Dudás Franciska a csillagtelepi 4-es számú gyermekkönyvtár vezetője. Itt a "Könyvbarátok Köre" VII.-VIII. osztályosokból alakult. Franciska abban a speciális helyzetben van, hogy foglalkozásait a Radnóti Miklós Művelődési Ház pinceklubjában tarthatja, nem sorolhatjuk könyvtárát ugyanis a "nagy méretűek" közé. Színes programja irodalom- és könyvcentrikus. Építhet olvasói aktivitására. A vetélkedő formát kissé "elcsépeletnek" tartja. Ő is eljár olvasóival tárlatlátogatásokra, tervezik a Tudományos Akadémia könyvtárának megtekintését. A téli szünetben "Ki mit tud"-ot rendeznek.

Csőke Jánosné a XI. kerületi 6-os számú gyermekkönyvtár dolgozója. Második éve működő klubot vett át elődjétől. A hetedikesek és nyolcadikosok nagyrésze ötödikes korától klubtag. Tisztségviselőket választottak: klubtitkárt, naplófelelőst, muzeumi figyelőt, faliújságfelelőst. Foglalkozásaikról naplót vezetnek. Néhány héttel ezelőtt vendégük volt Grétsy László

nyelvész, aki az olvasók körében méltán aratott nagy sikert. Judit elmondta, hogy egy-egy jól sikerült rendezvény híre újabb tagokat vonz a klubba. Olvasói aktívak, maguk is feldolgoznak egy-egy témát, /ilyen volt pl. "Puccini és az olasz opera" című foglalkozásuk/, de szívesen veszik a játékot, a vetélkedőt is.

Szabó Emese a VIII. kerületi 44-es számú gyermekkönyvtár vezetője. "Művészeti Kör"-ében összegyűjtötte a képzőművészeti érdeklődésű VI.-VIII. osztályos gyerekeket. Sokat járnak tárlatokra, muzeumokba, gyűjtenek reprodukciókat. Rendeztek diaporámavetítést, fejtörőt, megbeszélték a giccs fogalmát. A "Művészeti Kör" célja a művészetre nevelés, a gyerekek esztétikai érzékének kialakítása, a modern képzőművészet "közelebb hozása". Emese véleménye, hogy a gyermekkönyvtári rendezvények sikere sokszor azon múlik, hogy éppen az aktív, érdeklődő, mindenre odafigyelő gyerekek eléggé elfoglaltak, nehéz számukra olyan alkalmas időpontot találni, amit a könyvtárban tölthetnek. Azt hiszem: Szabó Emese nem áll egyedül ezzel a véleménnyel.

Tompek Lászlóné a I. kerületi 20-as számú gyermekkönyvtár vezetője. Mondhatnám úgy is, hogy ez afféle "öninterjú". Fél évvel ezelőtt, amikor a 20-as gyermekkönyvtárba kerültem, a klubéletnek hagyományai voltak. Ez részben megkönnyítette a munkámat, részben nehezítette, mivel állandó önkontrollra kényszerít, hogy sikerül-e a klubot olyan színvonalon tartanom, amilyent a tagok elődeimtől megszoktak.

A Vizivárosi Kiváncsiak Klubja - népszerűbb nevén VIKI - harmadik éve működik. Tagjai nyolcadik osztályosok. Programunkat a tagokkal közösen állítottuk össze. Tervezünk földrajzi vetélkedőt, közös színházlátogatást, zenedélutánt, szabálytalan nyelvtanórát, beszélgetést a fantasztikus irodalomról és az ősi népek kulturájáról.

Könyvtárunk "Könyvbarát Köre" IV.-VI. osztályosokból alakult. Témánk: írás- és könyvtörténet, a könyv utja az írótól az olvasóig, a gyermekkönyvtárak története, szolgáltatásai, a kézikönyvek, bibliográfiák, katalógusok használata. Mindezt játékos formában oldjuk meg. Készítettünk kipu-t, vésett agyagtáblát, pergament és papirusztekercset, kódexlapot. A könyvtári segédeszközök használatára is oldott játékos formában tanítjuk meg a pajtásokat.

Tapasztalatcserénk során felvetődött - sok egyéb kérdés mellett, - hogy mindnyájan örülnénk, ha összegyűjtenénk, feltárnánk egy nagyobb terjedelmű ötletanyagot. Szívesen használjuk fel egymás ötleteit, tapasztalatait, s elhatároztuk, hogy időnként megismételjük beszélgetésünket.

Interjú csak izelítőt adhatott abból a sokrétű, gazdag és nagyon szép munkából, amit a gyermekkönyvtárosok végeznek. Befejezésül kívánok mindannyiunknak terveink megvalósításához rengeteg energiát, aktivitást és nagyon sok sikert.

TOMPEK LÁSZLÓNÉ

LÁTOGATÓBAN

A 12-ES SZ. KÖNYVTÁRBAN

A X. kerületi Füzér utcai könyvtár meghívott minket egy Latin-Amerikát bemutató irodalmi összeállításra. A könyvtárban 1973 áprilisában alakult meg a Fiatal Olvasók Klubja. Tagjai szakmunkások, középiskolások és ipari tanulók. Határozott céljuk volt, inkább a könyvek szeretete, egymás megismerésének a vágya hozta össze őket.

Jakubecz Ilona, a klub vezetője elmondta, hogy az idén nyáron vetődött fel az a gondolat, hogy egy-egy estén bemutatják a különböző földrészek irodalmát, történelmét, politikáját, népművészetét.

Augusztusban kezdtek ismerkedni Latin-Amerikával. A klub valamennyi tagja nagy lelkesedéssel fogott munkához. Mindegyikük kiválasztotta az őt érdeklő témát /igy pl. Vitlinger Gyula a történelmet, Györki Mária az irodalmat/ és megkezdték a hatalmas anyag feldolgozását. Hónapokig bujták a vastag könyveket, lexikonokat, hogy összeálljon a műsor. Színes diákat, eredeti latin-amerikai népdalokat szereztek, hogy a lehető legjobban sikerüljön az összeállítás. Novemberre lettek készen.

Az első részben a földrész fekvését, területét ismertették. Majd bemutatták az ősi aztékok, inkák, maják gyönyörű kulturájának maradványait a színes diákról és egy ismeretlen szerző elragadó ritmusu versét. Ezután

vázlatosan ismertették a kontinens ujkori történetét Latin-Amerika gyarmatosításától, a Simon Bolívar vezette függetlenségi harcokon keresztül az USA új gyarmatosításáig.

A műsor második része országonként ismertette a földrész mai életét és a helyi sajátosságokat.

És beszéltünk Che Guevaráról, hallottunk egy gyönyörű verset is róla. És beszélgettünk Kubáról meg Fidel Castróról, majd egy Nicolas Guillén-remeket, a Kigyóölő dalt forgattuk le. Szó esett a tupamaró-gerillák felszabadító harcairól is.

Végül egy szomorú aktualitás: Chile. Pablo Neruda hangját lessük a magnóról... Mikor befejezi az előadó, egy pillanatig döbent csend támad. A közönség szemén, arcán a kegyelet mellett a köszönet. Köszönet a szép összeállításért, a sok-sok munkáért, lelkesedésért.

A műsor után vendéglátóink saját készítésű süteménnyel kínáltak, táncolni, beszélgetni hívtak.

A dicséretet mindegyikük a közösség nevében köszönte meg.

BÁNHIDI MÁRIA

44-es sz. kerületi könyvtár művelődési körének tagja

ÉPÍTÉSZEK, NÉPMŰVELŐK EGYMÁSKOZT

1974. november 25 és 26-án a Magyar Építőművészek Szövetségében ankétot rendeztek építészek, pedagógusok és népművelők részvételével. Az összejövetel témája az volt, hogyan használjuk fel a jövőben minél célszerűbben és gazdaságosabban a kulturális beruházásokra fordítható összegeket.

Az 1974-es statisztikák alapján hazánkban 7850 közművelődési intézmény működik összesen 13.704 épületben. Ez a két szám önmagában is döbbenetes!

Bár az értekezlet középpontjában az oktatási intézmények tervezése és üzemeltetése állt, a könyvtárak építése és célszerű elhelyezése is szóba került.

Mind az ankét előadói, mind a felkért hozzászólók hangoztatták: a nálunk gazdagabb, fejlettebb országok is arra törekszenek, hogy korszerű közművelődési központok létrehozásával koncentrálják az anyagi és személyi erőket.

Az elhangzottak egyértelműen azt bizonyították, hogy az építészeknek sokkal határozottabb elképzeléseik vannak a modern építészeti megoldásokról, mint nekünk, népművelőknek és pedagógusoknak a korszerű működtetésről és munkaszervezésről. Ezért mondta Dr. Kátai Ferenc: "Ez az ankét "kihívás" a műszakiak részéről. Pedagógusoknak, népművelőknek fel kell készülniök a jövőre!"

Szrogh György, az Iparművészeti Főiskola tanszékvezető tanára arról beszélt, hogy az építészeknek partnerre van szükségük: "Dialógusban lehet csak kialakítani a jövő épületeit!"

Hangsúlyozta, hogy előbb az igények pontos meghatározása szükséges, s csupán utána jöhet a tervezés. Sok esetben a tervek adaptációja nem megfontolt, nem a szolgáltatásokat veszi alapul.

Vészi János, a Népművelési Intézet osztályvezetője arról beszélt, hogy a művelődési házak ma is elsősorban klub- és szakköri helyiségeket, színháztermet jelentenek, és bizony ritkán akad megfelelő könyvtár, és elvétve tornaterem az épületekben, pedig a művelődési otthon könyvtár nélkül csak félkaru óriás. A közös épület még nem nevelési központ, ehhez a feltételeket is meg kell teremteni: az összehangolt, a szabályozott szervezettséget.

Szente Ferenc, a KMK osztályvezetője is egyetértett azzal, hogy a nevelési központokban helye van a könyvtárnak, de hangsúlyozta, hogy a könyvtár egy bizonyos nagyságrenden túl már önálló intézményként is gazdaságosan üzemeltethető, tehát vigyázni kell arra, hogy ne akarjuk minden áron beszorítani más intézmény épületébe.

A kétnapos értekezlet, úgy érzem, hasznos volt minden résztvevő számára. Elérte célját: "Feltárni és megvitatni azokat a társadalmi igényeket, amelyek gyorsütemű fejlődése és változása kötelezően előírja, hogy az oktatás, nevelés, közművelődés intézményhálózatát együttesen olyan módon tervezzük, építsük, üzemeltessük, hogy az állandóan változó és fejlődő követelményeknek mindig meg tudjanak felelni."

WEISZ SÁNDORNÉ

TEGYÜK A takarékoságot

MINDENNAPI MUNKÁNK SZERVES RÉSZÉVÉ

Sokszor fogunk még hivatkozni a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának Irányelveire, amelyeket a párt XI. kongresszusára jelentetett meg. Az élet minden területére megfogalmazott irányelvekből ezuttal a gazdasági építőmunka feladatai című fejezetből emeljük ki a 10. pontot, amely szerint: "Legfontosabb feladatunk a népgazdaság belső tartalékainak jobb kihasználása, a munka termelékenységének növelése, az önköltség csökkentése, a minőség javítása. ... Javítani kell a munkaerő-gazdálkodást. Gyorsabb haladást kell elérni az üzem- és munkaszervezésben... Átfogó és ésszerű takarékoságot kell megvalósítani a népgazdaság minden területén."

Mi célt szolgálhat e kiemelés egy közművelődési intézményben?

Mindenképpen kettős célja van. Egyrészt a könyvtár az irányelvek népszerűsítésével e kiemelt fejezetet is az olvasók nagy táborával ismertetheti meg. Így részt vehet és további szakirodalom nyújtásával is hozzájárulhat az irányelvekben megfogalmazott feladatok tisztázásához, tudatosításához.

Másrészt van a könyvtárnak sajátos, a belső munkaszervezéssel, takarékosággal összefüggő feladata is. Nem most kerül először mind ez napirendre. A Könyvtári Hiradóban korábban megjelent intézkedési terv külön fejezete a takarékoság érdekében fogalmazódott meg.

Ma olvasva sok részlete irreális, nem megvalósított, de lényeges törekvéseivel ma is egyetérthetünk, megvalósításuk ma is időszerű.

Az irányelvek "átfogó és ésszerű" jelzőit komolyan véve, érdemes újra átgondolni mindenkinek: mit tehet annak érdekében, hogy a meglévő értékeinket jobban, eredményesebben, célirányosabban használjuk. Csak egy része, a kisebb része e feladatnak, hogy mindenki ésszerűen, azaz takarékosan fűtsön, világítson, telefonáljon (1974. nov. 25-től intézményünknel is időmérés alapján számol a posta), használja az író- és egyéb eszközöket /magno, rádió, butor, papír, nyomtatvány, stb./.

Nagyobb feladat a munka jobb összehangolása, tervezése, ami nélkül semmiféle takarékoság nem valósítható meg.

A kétműszakos könyvtárak átszervezése egyműszakosakká - nem volt különösen nehéz, de a csökkentett nyitvatartási időben ugyanannyi olvasó kiszolgálása már nem ilyen egyszerű. Nem véletlen, hogy azóta is napirenden van a visszatarterés a kétműszakos munkaszervezésre. Így tehát nem szabad takarékoskodni! Bevált vízszint a könyvtárusi forgalomban kapható könyvek kivonása a kötészet tervéből, s a villamoskönyvtár megszüntetése sem okoz ma már bonyodalmat, mert a bibliobusz jobb, hatékonyabb.

Különösen aktuálisnak vélem Lenin 1921. júniusában írt levelét az Állami Tervbizottság elnökéhez. "Az Állami Tervbizottság összes tagjai az elnökségtől azt a feladatot kapják, hogy rendszeresen tanulmányozzák ... a tervek tényleges teljesítésével kapcsolatos összes anyagokat /például fűtőanyagmegtakarítás; fűtőanyagszállítás; a nem feltétlenül szükséges vállal-

tok bezárása, az élelmiszerek takarékosági szempontok szerinti elosztása és a munka termelékenységének emelése, stb. stb./"

A rendszeresség az, ami ebben a leginkább nekünk szóló figyelmeztetés. A takarékoság, a helyes munka- és üzemszervezés nem lehet kampányfeladat, s főleg nem egy intézkedé-

si terv kidolgozásáig terjedő energiát vesz igénybe. Csak ha mindennapi munkánk szerves része, az ellenőrzés, a felügyelet állandóan viszatérő mozzanata lesz - válthatjuk valóra az irányelvekben foglaltakat sajátos eszközeinkkel a könyvtárban.

D. P.

TATAROZÁS UTÁN A LISZT FERENC TÉREN

Több mint féléves szünet után nyílt meg újra az 1-es sz. gyermekkönyvtár. Olvasóink örömmel vették ismét birtokukba a felújított könyvtárat. A szülők és a pedagógusok elsősorban a falak, a padló, az eligazító táblák élénk színeire figyeltek fel. A gyerekek sorra felfedezik az új könyveket, kipróbálják, kézbeveszik az új játékokat. Legnagyobb sikere a szilvakék majmunknak van. A Paprika Jancsi bánatos, mert őt kevésbé dédelgetik.

Alig néhány hete nyitottuk meg ismét a könyvtárat. Még nem tudjuk lemérni, hogy a

könyvanyag átrendezése, az új audiovizuális eszközök, játékszerek milyen mértékben járulnak hozzá munkánk színvonalának emeléséhez, ez majd később derül ki.

Most csak annyit: ezuton is köszönetet mondunk mindenkinek, aki a tatarozásban, átrendezésben segítséget nyújtott. A köszönet elsősorban a Gazdasági Főosztály dolgozóit illeti. Reméljük, hogy a felújításra fordított nagy összeg és a sok munka nem volt hiábavaló: növekedni fog a gyerekek olvasási kedve, olvasási intenzitása.

KEPES ÁGNES

ÉSZAKI KÖNYVTÁRAKBAN

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének szervezésében ez év augusztus 26-tól szeptember 15-ig egy nyolc tagú könyvtáros csoport tagjaként tanulmányuton vettem részt. Megnéztünk több finn, svéd és dán könyvtárat.

A tanulmányut célja elsősorban a könyvtár-építéssel és berendezéssel való ismerkedés volt. Az utról a következő ismereteket, tapasztalatokat hoztam:

I. Finnország. Az ország könyvtári ellátását két hálózat, a közművelődési, valamint a tudományos, illetve egyetemi könyvtárak végzik. A közművelődési könyvtárak fenntartója, irányítója az illetékes település közigazgatási szerve. Az általuk meghatározott könyvtári költségvetéshez az állam 25 %-os támogatást ad.

A tudományos hálózat fenntartója, irányítója az államapparátus megfelelő szerve.

A közművelődési, valamint tudományos könyvtárhálózat külön-külön önállóan látja el a ráháruló feladatokat. Munkájukat az un. Tudományos Információs Tanács hangolja össze.

1961-ben könyvtári törvény készült, amely összefoglalóan meghatározta az egész ország könyvtárügyét. Ezen törvény hatására nagymértékben megindult a közművelődési könyvtárhálózat fejlesztése, új, korszerű könyvtárak építése.

A közművelődési könyvtárakról: A hálózat a főváros, nagyobb városok vagy települések könyvtáraiból áll. A városi könyvtárak a település nagyságától függően széles fiókhálózattal rendelkeznek. A ritkán lakott területek könyvtári ellátását autóbusz mozgó könyvtárakkal oldják meg. Mivel a közművelő-

dési feladatok ellátása a városi könyvtárakra hárul, és nincs is más ilyen jellegű könyvtári ellátás, ezért a könyvtárak fiók-hálózatának kisebb része iskolákban, üzemekben, vagy esetleg kórházakban is elhelyezést nyerhet. A könyvtári szolgálat bővítésének érdekében gyakran letéti állományt adnak kisebb intézmények részére /pl. aggok háza/. A Lahti-i városi könyvtárnak például kilenc helyen van ilyen letétje 6-700 kötetes állománnyal.

Az 1961-es könyvtári törvény következményeként nagy fejlődésnek indult a könyvtárépítés. Az általunk meglátogatott könyvtárak jelenlegi helyükön, főleg a 60-as évek második felének végén, illetve a közelmúltban nyitlak meg. Ezek az intézmények a legkorszerűbb építési technikával készültek, alapterületük figyelembe veszi a jövőbeni fejlődés követelményeit is. Így pl.

Helsinkiben Kuloszár-i fiók 320 négyzetméter, a lakosság mintegy 4000 fő.

Töölő-i fiók 2500 négyzetméter, lakossága mintegy 50 000.

Herstojän-i fiók 700 négyzetméter, lakosság kb. 10 000.

Espo 120 000 lakosához adva van egy központi könyvtár 3 000 négyzetméter + 12 fiókökönyvtár, valamint 2 mozgókönyvtár 53 kölcsönző hellyel. A fiókökönyvtárak közül kettőt látunk, az egyik 420, a másik 700 négyzetméter alapterületű.

Az olvasók szolgálatára hivatott könyvtári helyiségek általában nagy összefüggő teret alkotnak, és egyes feladatokhoz /kölcönző, olvasóterem, gyermekrészleg, stb./ butorokkal tagoltak. A könyvtári butorzat: állványok, ál-

talában fém és fa kombináció, a berendezés modern. A butorok színezése változatos, a natúr fényezéstől a különböző színekig.

A könyvtárak műszaki felszerelése nagyon jó. A kölcsönzés nyilvántartása mindenütt fényképezési eljárással történik. Ez lehetővé teszi a kölcsönzés központosított /komputeres/ nyilvántartását. Különböző sokszorosító vagy fénymásoló gépek, mikrofilm felvevők és leolvasó eszközök szinte minden könyvtárban találhatóak. A zenei részlegek is gazdagok, mind hanglemezek, nyelvlemezek, magnószalag gyűjtemény, valamint ezek visszajátszásához szükséges eszközök terén. A zenehallgatás lehetősége mind a felnőtt, mind a gyermek olvasók részére biztosított, több csatornán, fülhallgatón keresztül, avagy a zeneteremben közösen. A helybenolvasás lehetőségét mind könyvvel és folyóiratokkal egyaránt jól felszerelt helyiség biztosítja. /Pl. Lahti: 618 féle folyóirat, 92 napilap/. Gyakoriak a különböző kutató, vagy konzultációs szobák is. A gyermekek részére az olvasás lehetőségén kívül a legtöbb helyen még mese, játék és bábozás céljára felszerelt terem is rendelkezésre áll.

A könyvtári szolgáltatás a könyvek kölcsönzése mellett kiterjed hanglemez, nyelvlemez, magnószalag kölcsönzésére is. Lahti-ban még eredeti festményeket is kölcsönöznek. A kölcsönzött könyvek darabszáma országos átlagban 1 lakosra 10 kötet évenként.

A könyvtárak statisztikája a beszerzett könyveket, a könyvtári látogatók számát, valamint a kölcsönzött egységeket tartja nyilván.

A könyvtárak használata ingyenes. Érdekes megjegyezni, hogy a kölcsönző-jegy egy közigazgatási egységen belül minden közművelődési könyvtárban érvényes s a kikölcsönzött könyv is ugyanugy bárhol visszaadható.

A könyvtár alapkatalógusa szak-/ETO/ és betűrendes. Ezenkívül természetesen megtalálhatók a szükséges rész-katalógusok is. Egyetemi ill. tudományos könyvtárak:

A hálózat mintegy 140 egységből áll. Ebből 7 nagy egyetemi könyvtár, a többi tanszéki, vagy intézményi. A Helsinki-i Egyetemi Könyvtár funkciójában a nemzeti könyvtár szerepét is betölti, azonkívül, hogy a tudósok, kutatók igényeit kielégíti, szerkeszti a Nemzeti Bibliográfiát, expedálja a köteles-példányokat, lebonyolítja a külföldi könyvcseréket stb. Itt található a világ egyik legnagyobb és legértékesebb kartográfiai gyűjteménye s ezenkívül számos más gyűjtemény. Közművelődési könyvtárakkal szinte semmi kapcsolatuk nincs. Az egyetemi könyvtárak között összehangolt a munka, különösen a kiadványok szerkesztése területén.

A finn közművelődési könyvtári alkalmazottak mintegy 40 %-a rendelkezik felsőfokú szakképesítéssel. A többiek általában adminisztratív munkaterületen tevékenykednek. A főfoglalkozású könyvtári dolgozókon kívül részfoglalkozásban is alkalmaznak munkaerőket, főleg egyetemistákat.

A svéd és dán könyvtárakról a Könyvtári Híradó következő számában lesz szó.

KERTÉSZ PÁL

KÖNYVTÁRUNK RITKASÁGAI

A Luprecht Krónika

A Budapest Gyűjtemény állományában Bf 0910/280 jelzettel értékes kézirat található. Ez a bőrkötésű könyv 27x47 cm nagyságu, több kézírást tartalmazó, latin nyelvű krónika, amely 294 nem folyamatosan számozott oldal lapból áll.

A kézirat katalogizáláskor a következő címet kapta: /LUPRECHT Ferenc/: Historia Parochiae S. Annae in Aquatica. Magyarra fordítva: A vizivárosi Szent Anna plébánia története.

A plébánia tulajdonában lévő krónika Budapest ostroma alatt erősen megrongálódott, a könyv lapjai eláztak, összeragadtak és penészedésnek indultak. A FSZEK 1959-ben vásárolta meg. Az eladást az Esztergomi Katolikus Egyházi Főhatóság engedélyezte, azzal a kikötéssel, hogy a kifizetett összeget: 8000 Ft-t a Szent Anna plébániatemplom restaurálására fordítsák.

A könyv megmentése kezdetben reménytelennek látszott. A penészfertőzőtt, szétmállott, 75 százalékban elpusztult kötetet az Országos Levéltár restauráló műhelyében sikerült konzerválni. Fabró mester irányításával Németh Jenő iparművész állította helyre. A restaurálás mintegy 12.000 Ft-ba került.

A krónika szövegének eddig általam végzett vizsgálata azt bizonyítja, hogy a tekintélyes összeg kifizetése nem volt hiábavaló, mert a kézirat igen sok budai, elsősorban vizivárosi forrásanyagot rejt magában.

A feltáró munka egyik első lépése az volt, hogy tartalomjegyzék készült a műhöz, mivel a kötet végén található index igen hiányos, befejezetlen állapotban van. Ennek az aprólékos munkának az eredményeként megállapítható, hogy a krónika eredetileg 16 római számmal jelölt címszóból /titulusból/ állt. Ezek a fejezetek pedig kisebb bekezdésekre /paragraphusokra/ tagolódnak. A tartalmi mutató összeállítását megnehezítette egyes címszavak, fejezetek, valamint a zavaros, egymásnak ellentmondó lapszámozás, vagy a lapok hiánya. Feltételezhető, hogy eredetileg sem volt ezeken a lapokon írott szöveg.

A 16 fejezeten kívül még további, már számjelzés nélküli, annales /évkönyv/-szerű részeket találunk.

Vajon kik, mikor írták ezt a krónikát, és miért érdekes a számunkra?

A parókia plébánosainak életrajzát tartalmazó bekezdésből kiderül, hogy a kézirat szerzője Luprecht Ferenc, aki ezen a helyen saját részletes önéletrajzát is megírta, mégpedig egyes szám harmadik személyben. Luprecht 1793. március 1-től első káplánja, majd 1803. október 1-től az 1814. április 22-én bekövetkezett haláláig plébánosa volt a vizivárosi Szent Anna templomnak. Ezt a munkáját már mint plébános kezdte írni, igen szép és jól olvasható betűkkel.

A fent említett önéletrajz több és bővebb adatot sorol fel a szerzőre vonatkozóan, mint Zeliger Alajos: Egyházi írók csarnokának, vagy

Szinnyei József; Magyar írók élete és munkái című művének Luprechtről szóló nagyon szűkszavú részei. Szinnyei ezt a kéziratot művet nem is említi meg. Eddigi ismereteink tehát ezen a téren is kiegészülnek.

A krónikát Luprecht halála után utódai folytatták, akik igen nehezen olvashatóan, és kevésbé gondosan fogalmaztak. A kézírások alapján a további négy szerző Szojkovits Ferenc /1814-1839/, Reither József /1839-1843/, Sterbeczky Kamill /1843-1861/ és Ráth József /1861-?/ volt. A zárójelbe tett évszámok tisztségük betöltésének idejét mutatják.

A négy krónikafolytató közül a legtermékenyebb és a legalaposabb Reither József volt. Ő írta a már korábban említett számjelzés nélküli fejezetek többségét a kötet végén, így többek között a Buda város, valamint a magyar nép nevezetes eseményeinek kivonatosa, évek szerint leírt összefoglalását különböző források alapján a kezdetektől egészen a XIX. század közepéig. Ezenkívül még két hasonló típusú világhíradó is az ő keznyomát őrzi.

Az eddig elmondottak világosan bizonyítják, hogy a kézirat 1803-1860-as évek között íródott, különféle tartalmi egységekből áll.

Miről is írtak a krónika szerzői?

A mű első 16 fejezete valamiképpen kapcsolatban áll a plébánia életével, működésével és történetével. Ez a rész képezi a mű gerincét.

Luprecht Ferenc részletesen elmondja a plébánia kialakulásának történetét, visszanyulva Budának 1686-os felszabadításáig. Ekkor jöttek Budára a Jézus Társaság atyái, akik az egész város "lakóinak lelki gondozását végezték". A lakosság növekedésével ezt a feladatot egyre nehezebb volt ellátniuk, ezért egy új

plébániatemplom építését határozták el. A templomot a Viziváros legforgalmasabb központi helyén, a Vásártéren, (később Bomba-, ma Battány-téren) építették fel.

Luprecht leírásának segítségével bepillantást nyerhetünk a XIX. század eleji vizivárosi polgárok életébe is. Külön érdekessége ezeknek a megjegyzéseknek, hogy egy katolikus plébános szemszögéből értékeli az akkori vizivárosi erkölcsöket és életmódot.

"Egykor a kézművesek nem tartottak egyetlen nem katolikus legényt sem, félévig volt szabad számukra ottmaradni, ha akkor nem tértek át /katolikus vallásra/, el kellett távozniuk.

Most - panasolja a plébános - a protestánsok, és pedig a reformátusok vegyesen vannak itt, mivel a József-i időktől fogva saját lelkipásztoraik és imaházai vannak."

Elkeseredve tapasztalja, hogy "... az istentiszteletek idejét a nyitott kávéházak és kocsmák megzavarják, mivel a tehetősebb polgárok a kávéházakban reggeliznek, ujságot olvasnak, beszélgetnek és játszanak. A közemberek pedig a kocsmaiban isznak, játszanak és /részegen/ horkolnak."

A plébános és a káplánok bevételi forrásainak részletes ismertetéséből a korabeli Viziváros gazdasági életére és polgárainak jövedelmére tudunk következtetni.

A plébános a krónikában felsorolja a templom javára adományozók nevét és adományait.

Mukenhuber Fülöp egykori remete 6000 forintot ajánlott fel új orgonára; Altenburg urnő számos misemondó ruháról /casuláról/ gondoskodott, halála után pedig 2000 forintot adományozott a plébániának; Dajaszas sebész ur egy 200 forint értékű ezüst mécsessel gazdagította a templomot, amelynek világításí költségeit is magára vállalta.

A tizenhat fejezetet követő részekben kevesebb várostörténeti adat található, mint a Szent Anna templom krónikájában. Egyes fejezetei azonban joggal számíthatnak érdeklődésre, hiszen a 19. század eleji gondolkodásmódra vetnek fényt.

Az események évenkénti felsorolásába a krónika szerzőjének szubjektív megjegyzései is bekerülnek, amelyek egyszerre érdekesebbé teszik az egyébként néha egyhangu olvasmányt. Például Reither József a Buda város nevezetes eseményeit összefoglaló kivonatában az 1687-es esztendőről többek között ezt írja: "A török nők bosszúból a keresztények számos kutját megmérgezték." Az 1706-os évről készített beszámolójában egyáltalán nem titkolt ellenszenvvel ír Rákóczi portyázó csapatairól, amelyek "... ezen város területén megjelenve a legnagyobb merészséggel barmokat hajtottak el, szőlőske-tekben napszámosokat öltek meg, ... de báró Pfeffershofen János Ferdinánd generális, budai

katonai parancsnok visszavonulásra kényszerítette őket."

Eddigi tanulmányaim alapján joggal állithatom, hogy értékes kézirat van intézetünk birtokában. Tudomásom szerint a krónikát mostanáig csak két kutató használta fel: Schcen Arnold a Budai Szent Anna templom című művészettörténeti monográfiájában, valamint Zoltán József a barokk Pest-Buda életéről szóló könyvének néprajzi vonatkozásu részében.

Ezzel a filológiai munkámmal a mű teljes feltárását: az eredeti latin szöveg kiegészítését, helyreállítását, majd a fontosabb részek magyarra fordítását és tartalmának értelmezését - más forrásokkal összevetve - szeretném megvalósítani. Ennek eredményét a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár évkönyvében tanulmány formájában kívánom közzétenni azzal a meggyőzéssel, hogy a nyelvi nehézségek elhárítása után több kutató számára válik lehetővé az eddig csaknem ismeretlen forrásmunka felhasználása.

SIPOS GYÖRGY

KÁROLYKA MOSOLYOG

(AVAGY KINEK MENNYI SZABADIDŐ JÁR ?)

1974. szeptemberének utolsó hetében rendezte meg a TIT a második "Szabadidő és művelődés" című konferenciát, szépszámu magyar és külföldi szakember részvételével. Volt ezek között szociológus, pedagógus, világhírű professzor, mint a francia Joffre Dumazedier és eldugott baranyai falu, kezdő, fiatal népművelője.

Nem véletlen, hogy éppen a TIT a gazdája ennek a háromévenként ismétlődő konferenciáso-rozatnak. Az sem véletlen, hogy egy Magyarországon összeülő tanácskozás olyan érdeklődést kelt, hogy számos külföldi szakember nem restell idelátogatni. A TIT vezetői már régen felismerték, hogy a szervezett, intézményes népművelés csak akkor lehet eredményes, ha a szociológia módszereinek segítségével minél pontosabban megismerjük a társadalom különböző rétegeinek életmódját, ezen belül az időkereteket, amelyek fiatal és idősebb, nő és férfi, munkás és alkalmazott, nagyvárosi és falusi lakos, stb. rendelkezésére állnak. Nem mindegy ugyanis, hogy a heti munkaidő mennyire nyulik meg a közlekedéssel, mennyi családi kötelezettség hárul az egyénre, hogy van-e lehetősége mosoda igénybevételére vagy esetleg még rendes kövesut sincs, amelyen a lakóhelyéről kimozdulhat. A minél pontosabb szociológiai adatokat felhasználva az andragógia, a felnőttnevelés feladata, hogy kidolgozza az egyes rétegek művelődésének elősegítésére szolgáló legalkalmasabb, egyedi módszereket.

Ha a művelődés fehér foltjaira gondolunk, ha összevetjük a lakosság könyvre fordított és

szeszesisitalra költött kiadásainak összegét, hajlamosak vagyunk eddigi eredményeinket lebecsülni. Nem így a külföld. A kapitalista országok részéről megnyilvánuló nagyfoku érdeklődés oka éppen abban rejlik, hogy a tisztánlátó szakemberek nagyon jól tudják: a nagyszabásu magánalapítványok, csodálatos kutatóintézeti és egyetemi komplexumok, hatalmas könyvtár-cso-dák nem tudják helyettesíteni a lakosság minden rétegére kiterjedő, mindenki számára hozzáférhető művelődési lehetőségeket. Ehhez a szocialista tulajdonviszonyok elengedhetetlenül szükségesek. Ezért a kapitalista külföld eddigi eredményeinket sokkal magasabbra értékeli, mint mi magunk. Szocialista szomszédaink viszont a nagyon hasonló tapasztalatok kicserélése végett látogatnak szívesen hozzánk.

A konferencia rendezői a résztvevők számára előzetesen szétküldték a tanácskozás vitaindító téziseit, az erre az alkalomra készült tanulmánykötetet és Marx szabadidőre vonatkozó elméleti megállapításainak szemelvénygyűjteményét. Az előadások és viták részben a teljes üléseken, részben a 12 szekcióban hangzot-tak el. A legtöbb vitát érthetően az a kérdés váltotta ki, hogy vajon joga van-e az államnak, a művelődési politika irányítóinak direkt módon, közvetlenül befolyásolni az egyén életmódját, izlését, vagy ezt inkább közvetve kell tennie. A résztvevők többségének nézete szerint a direkt, adminisztratív intézkedések lehetőleg kerülendők, mert ellenérzéseket keltenek és hosszútávon nem is eredményesek. A művelődés vezetőinek, összhangban az életmódot meghatá-

rozó egyéb területek irányítóival, minél szélesebb és minél kulturáltabb kínálat biztosításával kell az izlést, a művelődést befolyásolni. Ez magyarul azt jelenti, hogy nemcsak a sajtó, a könyv, a film, televízió, színház és zene területén kell színvonalas választási lehetőséget teremteni a különböző rétegek számára, hanem a területfejlesztésnél, a sport- és kulturális létesítmények, továbbá a kereskedelmi forgalom tervezésénél is figyelembe kell venni a művelődési szempontokat. Hogy az embereknek hét végén kedvük legyen országjárásra, színházlátogatásra, vagy egyszerűen idejük az olvasásra, stb., ahhoz a munkaidőcsökkentésen kívül jó kereskedelmi ellátásra, szolgáltató hálózatra, megfelelő közlekedési eszközökre, olcsó, de kulturált szálláslehetőségekre és üdülővezetekre, művelődési intézményekre van szükség.

Az egyes szekcióüléseken azután a különböző társadalmi osztályok és rétegek sajátos, egyedi problémái kerültek szóba. A cimben szereplő Károlykával a nők problémáit megvitató szekcióban volt alkalmam megismerkedni. /Jellemző, hogy a kb. 30 résztvevőből a hivatalos társelnökön kívül mindössze egy volt a férfi./ Ezen az ülésen nem annyira arról volt szó, hogy mit csináljanak a nők a szabadidejükkel, inkább arról, hogy miért nincs nekik, vagy ha van, miért kevesebb a férfiakénál. Az ülést vezető Ferge Zsuzsa és munkatársai: Losonczy Ágnes, Sas Judit most folyó vizsgálataikat ismertetve elmondották: a baj, a kétféle mérce a nevelésnél, a társadalmi beidegződések kialakításánál kezdődik. Már a legkisebb korban, a legtöbb családban sokkal többet követelnek a lányoktól, akiktől a passzív, a beletörődő magatartást várják el, a befelé fordulást, a családra való koncentrációt. Ugyan-

akkor a fiukkal szemben sokkal elnézőbbek, sőt, elvárják, hogy érdeklődést tanúsítsanak a külvilág, a társadalom, a hivatás iránt.

Sajnos, ez a szemlélet még a hivatalos, állami tankönyvekben is megtalálható. Az általános iskola első osztálya számára készült olvasókönyvben, az "Ily" tanulásánál a következő példamondatok olvashatók:

Károly, lyukas a harisnyád. Ibolyka varrogatja Károly lyukas harisnyáját. Károly mosolyog...

Tehát, a fiu, a "férfi", a mellékelt képen is láthatóan ül és nem csinál semmit. A lány, a "nő", alázatosan elvállalja a háztartási munkát. Mit kap ezért cserébe? Kegyes mosolyt.

Ez a példa a női szekcióülés résztvevői között valóságos vihart kavart. Egmásután jelentkeztek a szocialista és kapitalista országokból származó küldöttek és hasonló példákat mondtak el. Egy francia orvos-pszichológus, Colette Berger pszichiátriai gyakorlatában úgy látta, hogy a nők nagy része egyszerűen nem meri még a rendelkezésre álló időt sem úgy felhasználni, ahogy szeretné, mert beleivódott a félelem a társadalom megrovásától. Azt hiszem, nálunk Magyarországon is bőven van arra példa, hogy a közvélemény egy része csak a kézimunkát tekintse "tisztességes" asszonyhoz méltó elfoglaltságnak, mert arra még rá lehet fogni, hogy a háztartási munka része. Sok könyvtáros elmondhatja, nem egy nő azzal háritja el a beiratkozásra való felhívást: Rendes asszony mindig talál a háztartásban elfoglaltságot, nem való már nekem az olvasás.

Ha mind a 12 szekciónak és a plenáris üléseknek az anyagát csak röviden akarnám ismertetni, az egész Híradó ezzel volna tele.

Mindnyájan tudjuk, hogy a kulturált életmódra való nevelésben nekünk, könyvtárosoknak bő-

ven van tennivalónk. Arra is kell gondolnunk, hogy a nők kulturális jogaiért nemcsak a munkahelyen kell harcolni, erre, azt hiszem, nekünk nincs is szükségünk. De legtöbbünknek a saját családjában, a saját gyerekei nevelésében, a család férfitagjainak szelid meggyőzésében vannak még feladataink.

Azok számára, akiket ez a kérdés bővebben érdekel, hadd soroljak fel egy rövid bibliográfiát:

Éljünk jól szabadidőnkkel! Tanulmányok a szabadidő kutatások köréből. (Szerk. H. Sas Judit.) Bp., NPI, 1969. 137 l.

A nap 24 órája. /12 000 ember napi időbeosztása./ (Bp.), Közp. Stat. Hiv. 1965. 155 l.

Szántó Miklós: Gondolatok a szabadidő "értékéről" = Szociológia, 1973. 2. sz. 156-169. l.

Szabadidő és művelődés. Tanulmányok a ma-

gyar szabadidő kutatások témaköréből. (Szerk. Falussy Béla.) /Készült a II. nemzetközi "Szabadidő és művelődés" konferenciára./ Bp., TIT, 1974. 360 l.

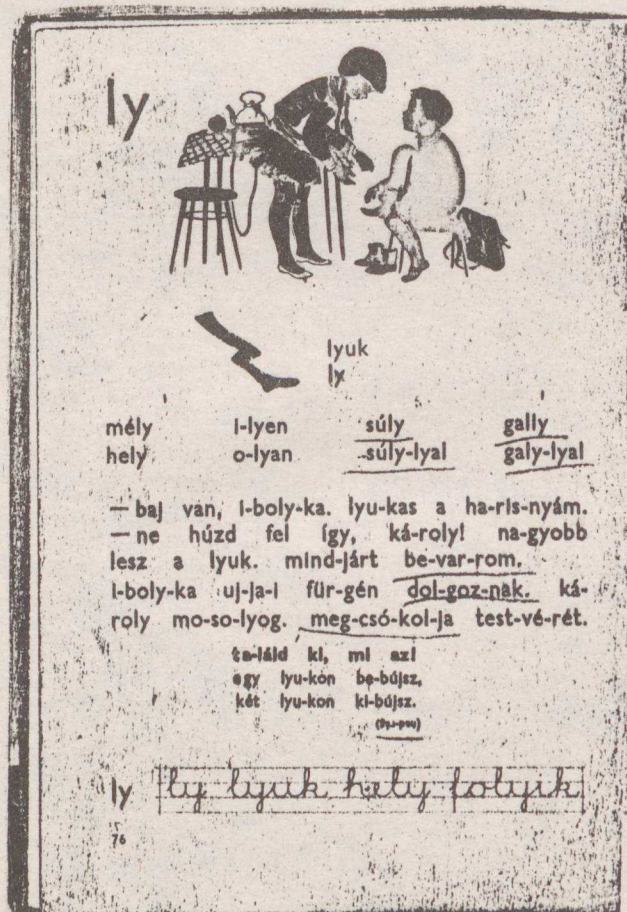
A Kortárs 1974 januárjában indult szabadidő-sorozata.

Köpeczi Béla: Szabad idő és művelődés = Magyar Nemzet, 1974. okt. 2. 8. l./Az idei konferencia összefoglalója./

Szabadidő és művelődés. (A magyar szakirodalom válogatott bibliográfiája. Különlenyomat a TIT ... tanulmánykötetéből.) (Szerk.: Vágh Mária.) Bp., FSZEK, 1974. 303-360, [4] l.

/A felsorolt kiadványok megtalálhatók a központi könyvtár szociológiai osztályán. A bibliográfiát a kerületi könyvtárak szintén ott igényelhetik./

VÁGH MÁRIA

1975.ÉVI KIADVÁNYTERVÜNK

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Évkönyve, 1972-73. 25 iv, 500 pld.

A könyvtár éves jelentései és módszertani tanulmányok.

Tájékoztató a központi könyvtárról, 3 iv, 5000 pld. /Prospektus/

Ujabb külföldi szerzemények jegyzéke, 1974/4., 1975/1-2-3. sz. 6-6 iv, 450-450 pld.

A központi könyvtár gyarapodási jegyzéke.

Ujannon érkezett külföldi szociológiai művek jegyzéke. /Megjelenik 8-12 alkalommal/ 0.5-0.5 iv, 700-700 pld.

Gyorstájékoztató a legujabb külföldi szakirodalomból.

A magyar szociológiai irodalom bibliográfiája, 1900-1919. Folyóiratok. 2. kötet. 46-50 iv, 800 pld. 50-55 Ft.

Az 1900-1919. között megjelent 142 társadalomtudományi folyóirat szociológiai anyagának válogatott bibliográfiája. /Rotaprint/

A magyar szociológiai irodalom a felszabadulás időszakában. 5 iv, 400 pld. 6 Ft.

Bibliográfia az 1945-1948-ig ujjáéledő hazai szociológiai irodalomból.

A szocializáció. /Tematikus szociológiai kisbibliográfiák./ 0.5 iv, 600 pld.

A társadalomba való beilleszkedés problémáinak legujabb irodalma.

A cigánykérdés. /Tematikus szociológiai kisbibliográfiák./ 0.5 iv, 600 pld.

A cigányság helyzetével, társadalmi beilleszkedésével foglalkozó legujabb irodalom.

Üzemszociológia. /Tematikus szociológiai bibliográfiák./ 6 iv, 600 pld. 7 Ft. A téma legujabb hazai- és külföldi szakirodalma.

Szociológia a szocialista országokban, 4 iv, 600 pld. 5 Ft. A téma legujabb szakirodalma.

Tájékoztató külföldi kurrens szociológiai folyóiratokról. 1974/5-6., 1975/1-2-3-4. sz.

12-12 iv, 200-200 pld. Előfizetés évi 70 Ft.

A könyvtár központjába, valamint 3 másik társadalomtudományi könyvtárba járó mintegy 150 folyóiratról 2 havi gyorstájékoztató.

Szociológiai Információ. A magyar szociológiai irodalom kurrens bibliográfiája. 1974/3-4., 1975/1-2-3. 4-4 iv, 650-650 pld. 5-5 Ft.

A hazai és a határokon túli magyar vonatkozású szakirodalom válogatott bibliográfiája.

Afrika irodalma. 15 iv, 1000 pld. 18 Ft.

Bibliográfia az afrikai népek irodalmáról.

Mihail Solohov, 10 iv, 1000 pld. 12 Ft.

Az 1963-ban megjelent bibliográfia javított, bővített kiadása.

A világtörténelem. Ujkor, II. kötet. 25 iv, 1000 pld. 28 Ft. Ismeretterjesztő és szépirodalmi művek bibliográfiája. A világtörténelmi bibliográfiai sorozat folytatása.

A finnugor népek irodalmának magyar nyelvű bibliográfiája. 15 iv, 1000 pld. 18 Ft.

1974. dec. 31-ig magyarra fordított művek, valamint a szerzőkről, művekről megjelent tanulmányok bibliográfiája.

Budapest felszabadulása, 25 iv, 750 pld. 30 Ft.
Bibliográfia fővárosunk felszabadulásáról, az új élet megindulásáról.

Devecseri Gábor, 6-8 iv, 800 pld. 8 Ft.
Bibliográfia.

A budapesti agglomeráció. /Budapesti füzetek./
6 iv, 500 pld. 7 Ft. Tanulmány, bibliográfia és adattár.

Budapest közművei. /Budapesti füzetek./6 iv,
500 pld. 7 Ft. Tanulmány, bibliográfia és adattár.

Budapest környezetvédelmének kérdései. /Buda-
pesti füzetek/. 6 iv, 500 old. 7 Ft.

Tanulmány, bibliográfia és adattár.

Jókai Mór Budapestje. 10 iv, 1000 pld. 12 Ft.
Szemelvények publicisztikai, művelődéstörténeti,
stb. írásaiból.

A természet világa. 20 iv, 1000 pld. 24 Ft.
Ajánló bibliográfia a korszerű természettudo-
mányos irodalomból.

Katalógushasználati utmutató gyermekkönyvtárak
számára. 1,5 iv, 25.000 pld. Utmutató az ismeretterjesztő állomány részletes szakbontásához.

Ajánló bibliográfia uttörőtábori foglalkozásokhoz.
3 iv, 1200 pld. Szemelvények és bibliográfia.

A FSZEK gyermekkönyvtárai. 1,5 iv, 10.000
pld. /Prospektus./

A gyermekolvasók könyvválasztásának szociológiai megközelítése. 6 iv, 600 pld.

A Csepel-csillagtelepi gyermekolvasókkal kapcsolatos olvasószolgálati és szociológiai vizsgálódás.

Hatásvizsgálati beszélgetések. /Tapasztalataink

a gyermekkönyvtárakban c. sorozat./ 4 iv,
600 pld. A felszabadulás 30. évfordulójához kapcsolódó. 2 műről készült beszélgetések és azok értékelése.

Névadóink. 6 iv, 1200 pld. Az uttörőcsapatok névadóiról rövid életrajz és a róluk szóló irodalom bibliográfiája.

A természettudományi állomány összetétele, szerzeményezése a 44. sz. kerületi könyvtárban. /Tapasztalataink c. sorozat./ 3 iv, 500 pld. Módszertani tanulmány.

Fiatalok olvasmányai. - Felmérési eredmények. /Tapasztalataink c. sorozat./ 6 iv, 500 pld.

Bibliográfiai kartotékok tájékoztatás és propaganda céljából a marxizmus-leninizmus, a munkásmozgalom, a gazdasági élet, a bel- és külpolitika stb. témaköréből.

Az év során további 6-12 röplapbibliográfiát szándékozunk megjelentetni aktuális művelődési, politikai kérdésekről.

Igy végződött...Képek a II. világháború befejezéséről, 10 iv, 1500 pld. 33 Ft.

A II. világháború legfontosabb eseményeit, a Szovjet Hadsereg szerepét bemutató képanyag bibliográfiai adatokkal ellátva.

Michelangelo dokumentumok, 8 iv, 1000 pld. 25 Ft. Michelangelo életét és munkásságát bemutató, könyvtári és iskolai kiállítások rendezéséhez alkalmas szemléltető anyag.

Jókai dokumentumok, 8 iv, 1000 pld. 25 Ft. Jókai életét és munkásságát bemutató, könyvtári és iskolai kiállítások rendezéséhez alkalmas szemléltető anyag.

175 éve született Vörösmarty. Dokumentumok. 8 iv, 1000 pld. 25 Ft. A költő életét és munkásságát bemutató, könyvtári és iskolai kiállítási

tások rendezéséhez alkalmas szemléltető anyag.

Bartók-dokumentumok. 8 iv, 1000 pld. 25 Ft.

Bartók Béla életét és munkásságát bemutató, könyvtári és iskolai kiállítások rendezéséhez alkalmas szemléltető anyag.

Mezősi László naplója, 10 iv, 1000 pld. 13 Ft.

Az 1848-49-es honvédtiszt naplója forrásértékű dokumentum a főváros történetének kutatói számára is.

Módszertani tanulmány a szakmunkástanulók olvasmányairól, a fiatal olvasók politikai érdeklődéséről.

Beszélgetések könyvekről. /Olvasáselemző vizsgálatok c. sorozat/ 5 iv, 500 pld.

A kerületi könyvtárakban folytatott irodalompropaganda tanulságai.

Műszaki irodalom a közművelődési könyvtárak részlegeiben. 5 iv, 500 pld.

Két könyvtár állomány- és forgalommérésének tapasztalatai.

Ötletár művelődési körök vezetőinek. 2 iv, 500 pld. Módszertani és gyakorlati tanácsadó.

Csoportosfoglalkozások forgatókönyvei. 3 iv, 500 pld. Módszertani és gyakorlati tanácsadó.

Felszabadulási vetélkedőhöz forgatókönyv. 3 iv, 1000 pld. Módszertani és gyakorlati tanácsadó.

A mozgókönyvtár kótetőkatalógusának pótfüzete. 6 iv, 300 pld. 2 Ft.

Az 1973-ban megjelent nyomtatott katalógus kiegészítése.

Drámakatalógus, 16 iv, 600 pld. 22 Ft.

Rejtetten megjelent drámák lelőhelyjegyzéke.

Különkatalógusok jegyzéke, 3 iv, 200 pld.

Módszertani útmutató a FSZEK-ben található speciális katalógusokról.

A 9-es sz. kerületi könyvtár története, 5 iv, 500 pld. /Könyvtártörténet/.

A főváros közművelődési könyvtári hálózata, 1,5 iv, 15.000 pld. /Prospektus/.

Könyvtári Híradó. /Megjelenik 6 alkalommal/ 7-7 iv, 800-800 pld. A könyvtár közlönye.

A közművelődésről, 6-10 iv, 1000 pld. 7-12 Ft. Ajánló bibliográfia közművelődési dolgozók részére.

Jókai, 4 iv, 800 pld. 5 Ft. Bibliográfia Jókai születésének 150. évfordulójára.

Hajnal Anna, 4 iv, 600 pld. 5 Ft. Bibliográfia. A "Mai magyar költők" c. sorozat folytatása.

Ladányi Mihály, 3 iv, 600 pld. 4 Ft., Bibliográfia. A "Mai magyar költők" c. sorozat folytatása.

Weöres Sándor, 8 iv, 750 pld. 10 Ft. Bibliográfia. A "Mai magyar költők" c. sorozat folytatása.

Zelk Zoltán, 5 iv, 600 pld. 6 Ft. Bibliográfia. A "Mai magyar költők" c. sorozat folytatása.

József Attila, 15 iv, 1000 pld. 18 Ft. Közművelődési és tudományos igényeket is kielégítő bibliográfia.

Latin-Amerika, 10 iv, 1000 pld. 12 Ft.

Bibliográfiai keresztmetszet a latinamerikai szépirodalomról és a Latin-Amerikáról szóló ismeretterjesztő művekről.

Irodalomtörténeti tanulmánykötetek és folyóiratok analitikus bibliográfiai kartotékjai. /Megjelenik 6 alkalommal./ 12-12 iv, 70-70 pld.

/A lemezeket átadjuk a Népművelési Propaganda Irodának, az országosan jelentkező igények

kielégítése céljából./ Irodalomtudományi tájékoztató.

Társadalomtudományi Információ. /Megjelenik 4 alkalommal./ 3,5-3,5 iv, 500-500 pld. 4-4 Ft. Bibliográfiai tájékoztatás és propaganda cél-

ból a marxizmus-leninizmus, a munkásmozgalom, a gazdasági élet, a bel- és külpolitika stb. témaköréből.

Társadalomtudományi katalógus.. /Megjelenik 4 alkalommal./ 3-3 iv, 300-300 pld. 40-40 Ft.

Évfordulók, 1976-1980. 5 iv, 500 pld., 6 Ft.

L E G Y E N

SORON KÖVETKEZŐ ÉVKÖNYVÜNK MUNKATÁRSA!

V E G Y E E L Ő
IRÓASZTALA MÉLYÉRE SÜLYESZTETT
TANULMÁNYÁT, DOLGOZATÁT

V E S S E P A P I R R A
EDDIG CSAK LELKÉBEN DÉDELGETETT,
SENKINEK EL NEM ÁRULT KEDVENC TÉMÁJÁT

B I Z Z A
ÉVKÖNYVÜNK SZAKAVATOTT, SZORGOS
SZERKESZTŐIRE -
A KÖVETKEZŐ KÖTETBEN KINYOMTATJUK!

Könyvtárunk 1974-75-ös Évkönyvébe szánt kész cikkel, tanulmány-vázlattal forduljon a bibliográfiai osztályon Reguli Ernőhöz.

központi könyvtár

November 4-én Heinrich Heine életét és munkásságát bemutató kiállítás nyílt könyvtárunk központjában. A kiállítást az NDK Centrummal közösen rendezte a propaganda osztály.

November 6-án Kornidesz Mihály, az MSZMP KB osztályvezetője tartott előadást a közművelődés helyzetéről és feladatairól.

November 15-én 32 tagu szovjet könyvtáros delegáció látogatta meg a központi könyvtárat. A látogatás célja a könyvtárügy centralizációja kérdéseinek megvitatása volt.

November 21-én a Szovjetunió könyvtári hálózataiban történő centralizáció megvalósításának kérdéseiről tartott intézményünkben tájékoztató előadást Roza Zaharova Zotova, a Szovjetunió Állami Lenin Könyvtárának szakvezető munkatársa.

Szépvolgyi Zoltán, a Budapest Fővárosi Tanács VB elnöke és Farkasinszky Lajos elnökhelyettes december 3-án megtekintették a központi könyvtárat és megbeszélést folytattak tevékenységünkről a könyvtár igazgatóságával.

Könyvtárosaink egy csoportja december 10-én látogatást tett a Szovjet Kultura és Tudomány Házában.

November 14-én, 16-án és 21-én gyermekkönyvtárosok részére csoportos foglalkozás keretében, a katalógusszerkesztés problémáiról tartott szakmai vitát Gujgiczer Imréné.

December 4-én Gál Györgyné magnós bemutatóval egybekötött szakmai vitát tartott, Az egyéni beszélgetések módszerei címmel.

December 14-én, szombaton a Katona József utcai klubban lezajlott a felszabadulási vetélkedő, amelyet két hónapja hirdettünk meg a 30. évforduló tiszteletére. Délelőtt kilenc KISZ csoport, délután tíz művelődési kör csapata mérte össze tudását. A versenyzők 13 könyv alapján adtak számot Budapest felszabadulásának és az élet megindulásának történetéről. A vetélkedőn csapatverseny volt, valamennyi kérdésre közösen adtak választ a versenyzők. A válaszok alapján kibontakoztak a szovjet hadsereg felszabadító harcai, a magyar ellenállási mozgalom, a munkás és ifjusági mozgalom alakulása, a felszabadulás utáni időszak. A kérdések megválaszolásánál, - néhány eset kivételével - a fiatalok használhatták a megadott könyveket. Mindkét forduló résztvevői plakátot terveztek, csaszkát irtak, sőt a délelőtti verseny során a KISZ tagok kiállítási tablót is összeállítottak a helyszínen.

A délelőtti verseny nyertes csapatai a következők voltak:

- I. Kirschner Péterné /22.sz.könyvtár/
Kukla Johanna " "
Balázs Margit " "
700-700 Ft jutalomban részesültek.
- II. Bánfi Szilvia /38.sz.könyvtár/
Vörösmarti Ágnes " "
Bardoly István /11.sz.könyvtár/
500-500 Ft jutalomban részesültek.
- III. Gattyán Ágnes /14.sz. könyvtár/
Lukács Jánosné " "
Sáfár Katalin " "
300-300 Ft jutalomban részesültek.

Délután ötös csapatok játszottak, az I. díj fejenként 500 Ft, a II. díj 300 Ft, a III. díj 200 Ft értékű könyvvásárlási utalvány volt. Az első helyezést elért művelődési kör könyvtárát, a Török utcai 37-es könyvtárat 3000 Ft, a második helyen végzőét /XIII. kerületi 19-es/ 2000 Ft, a harmadik helyen végzőét /soroksári 35-ös/ 1000 Ft értékű ajándékvásárlási utalványban részesítette az intézetvezetőség.

felnőttkönyvtárak

A felszabadulási olvasómozgalom egyik könyvéről, Karinthy Ferenc "Budapesti tavasz" című regényéről, már négy könyvtárban - 4-es, 7-es, 25-ös és 26-os - tartott előadást Koczkás Sándor irodalomtörténész. A könyvet Ronyecz Mária előadóművész illusztrálta.

Az ELTE elsőéves népművelés-magyar szakos hallgatói a 44-es könyvtárban tartották szemináriumukat. Megismerkedtek a könyvtár és az ott működő művelődési kör munkájával.

Hat könyvtár szervezett író-olvasó találkozót november folyamán.

A 4-es könyvtár Czákó Gáborral, műveiről /40 résztvevővel/; a 23-as Csernai Zoltánnal, a fantasztikus irodalomról /30 résztvevővel/; a 38-as Csúrka Istvánnal életéről, íróársairól, műveiről /20 résztvevővel/; a 22-es könyvtár Erdős Lászlóval, a 30-as évek kommunista és ifjúsági mozgalmáról /70-80 résztvevővel/; a 4-es "Üzen a nyolcadik bolygón" címmel Fábíán Zoltánnal a fantasztikus irodalomról; a 19-es Végh Antallal műveiről /80 résztvevővel/ tartott rendezvényt.

A közelmúltban Révész Ferenc igazgatóhoz két köszönőlevél érkezett. Az egyikben a KMK munkatársai tolmácsolták elismerésüket Jakubecz Ilona és Ferenc Emese eredményes munkájáért a II. Országos Módszervásáron, a másikban a XI. Keveház utcai általános iskola klubvezetője mondott köszönetet a klub-napközi csoportnak ajándékozott kétszáz ismeretterjesztő és szépirodalmi könyvért és a raktár munkatársainak segítőkészségéért.

Szeretnénk kiemelni a 4-es könyvtárat, amelynek kollektívája a találkozóra röplap bibliográfiát állított össze "A holnap meséi" címmel, így könnyítve meg az előadásra való felkészülést.

A 6/1-es könyvtár az elmúlt másfél hónap alatt rendszeresen tartott irodalmi foglalkozásokat. Két alkalommal szervezett előadást a Hiradástechnikai Gépgyár KISZ klub-tagjai számára, "Jelenkori művészeti és irodalmi irányzatok" és "A határainkon túli magyar irodalom" címmel. Előadó: Horváth Zsolt irodalomtanár. A két rendezvénynek összesen 64 hallgatója volt.

Ezenkívül Arany János vetélkedőt rendeztek a Szabó József Geológiai Szakközépiskola harmadik osztályosainak részvételével.

A 11-es könyvtár november 16-án a 8-as, a 20-as és a 38-as könyvtárak dolgozóinak részvételével könyvismertetést tartott a megjelent új könyvekről.

November 25-én a Petőfi Gimnázium Irodalmi Szakkörét látták vendégül, akik az elkövet-

kező fél évben Illyés Gyula életművét dolgozzák fel. A könyvtárosok kiállítást rendeztek a könyvtárban megtalálható Illyés művekből, az ezeket méltató tanulmánykötetektől, valamint a témához használható bibliográfiákból. Röviden ismertették az analitikus katalógus használatát is.

December 4-én a Hunyadi Közgazdasági Technikum egyik KISZ alapszervezetével ismertették a felszabadulást követő 30 évet feltáró, illetve összefoglaló műveket.

A 22-es könyvtár a Gyors- és Gépíróiskola első éveseinek részvételével vitát szervezett az "Álmodó ifjuság" című filmről, mely Balázs Béla regényéből készült. Az ankéton ötvenen jelentek meg. A vitavezető, Bárdos Judit egyetemi tanár, kitűnő érzékkel teremtett közvetlen légkört.

A korábbi gyermekrendezvényhez hasonlóan most a felnőttekkel ismertette új szerzeményeit a 23/1-es fiókkönyvtár.

Az "Úrkutatás"-ról, közelebbről a Skylab űrprogramról 20 hallgató előtt tartott érdekes, diafilmekkel illusztrált előadást Szüle Dénes mérnök a 25-ös könyvtárban.

A 31/1-es könyvtárban dr. Solymár István előadása az idős emberek életmódjáról szólt.

A 35-ös könyvtár fonotéka részlege hetente rendez zenés estet Molnár Tamásnak, az MRT Ifjúsági Osztálya munkatársának részvételével. A könyvtáros az előadásokhoz, amennyiben azok évforduló jellegűek, kiállítást is készít.

A MÜM 8-as sz. Iparitanuló Intézet 52 fiataljának Garcia Lorca előadóestet tartott Klein Judit a 44-es könyvtárban.

November-december hónapban az alábbi könyvtárakban volt könyvtár-bemutató foglalkozás: a 4-es könyvtár a dolgozók XIII. Váci ut 89. sz. Általános Iskolája két osztályának; és a XIII. Huba u. 7. sz. Dolgozók Gimnáziumának négy osztálya, a 10-es könyvtár több alkalommal a VI. Népköztársaság utja 63/65. sz. Dolgozók Gimnáziuma, illetve egy alkalommal a Közlekedésgépészeti Szakközépiskola tanulói számára, összesen 99 részvevővel. A bemutatót kiállításokkal élénkítették /kézikönyvek, Homérosz, Arany János/; a 19-es könyvtár tíz alkalommal, összesen 475 látogatónak, a 23-as Aszódi uti könyvtár IX. Gyáli ut 22. sz. Dolgozók Szakközépiskolája harmadikosainak /39 résztvevő/ és negyedikesének /36 hallgató/ és az Irinyi János Vegyipari Szakközépiskola első osztályosainak /37 hallgató/, a 25-ös könyvtár négy alkalommal, összesen 129 részvevővel a MÜM 4-es sz. Iparitanuló Intézet és a KISTEX tanulóinak. A 35-ös könyvtár a Dolgozók Iskolája tanulóinak két alkalommal, összesen 72 résztvevővel /a bemutatást zenehallgatás, majd irodalom és nyelvtan óra követte/; a 44-es könyvtár a Bezerédi utcai Egészségügyi Szakközépiskola két osztályának /62 hallgató/ és a MÜM 8. sz. Iparitanuló Intézete tanulóinak rendezett érdeklődéssel kísért könyvtár-bemutatót.

gyermekkönyvtárak

A közművelődési és iskolai könyvtárak könyvtárosai találkoztak a VIII. kerületi 9-es, a XIII. kerületi 2-es és a XXI. kerületi 17-es sz.

gyermekkönyvtárban. Az együttműködés lehetőségeiről és az iskolai könyvtárak állományának problémáiról volt szó. A bevezető előadást Benkóné Bartha Ilona, illetve Kerekes Pálné, a Hálózati és Módszertani Osztály munkatársai tartották.

Változatlanul nagy az érdeklődés a mesedélutánok iránt. Bizonyítja ezt, hogy összesen 62 mesedélutánról érkezett jelentés, s ezeken mintegy 1500 olvasó vett részt. Szerepelt a programban dramatizált mese, bábelőadás, zenehallgatás, óvodásoknak szervezett játékos foglalkozás, télapó ünnepély.

Az iskolák és gyermekkönyvtárak kapcsolata egyre szorosabbá válik. Mind gyakrabban keresik fel osztályok, napközis csoportok, irodalmi és egyéb szakkörök, őrök-rajok könyvtárait.

Könyvtárbemutatást, könyvtárhasználati játékot több alkalommal tartottak. Különösen gyakoriak ezek a bemutatások a kispesti 25-ös könyvtár gyermekrészlegében; a Vécsey utcai általános iskola minden tanulója megfordult a könyvtárban.

Nagyon sok helyen vált rendszeressé a napközis csoportok látogatása. Örvendetes, hogy nemcsak az alsótagozatosok, de felsős csoportok is egyre gyakrabban keresik fel a könyvtárakat. Körükben tartottak november 7-i megemlékezéseket, egybekötve kézikönyvtár használatlaltal /23/1-es, 20-as gyermekkönyvtár/. A foglalkozások igazodnak a napközis csoport tantervi és kulturális programjához. Jól sikerült például a "Játsszunk a szóval" foglalkozás

Vargha Balázs könyve alapján a 25-ös és 40-es könyvtárban. Gyakori az állatokról, növényekről szóló könyvek ismertetése /25-ös, 35-ös könyvtár/. Néhány földrajzi témát is beiktattak /pl. a 39-es könyvtárban Uticélunk: Lengyelország/. Kirándulás a szófajok birodalmába címen /Varga Katalin: Én, te, ő c. könyve alapján/ alsótagozatosoknak több alkalommal tartottak foglalkozást a 20-as gyermekkönyvtárban. Néhány könyvtárban /17-es gyermekkönyvtár, 23-as gyermekrészleg/ az évszakokról beszélgettek a gyerekekkel, mesével, zenével fűszerezve a diskurálást.

Gyakoribbá vált az iskolai szakkörök könyvtárlátogatása is. A 31-es könyvtárban a Kapocs utcai általános iskola irodalmi szakkörének tagjai gyűjtöttek anyagot Váci Mihályról, a 17-es gyermekkönyvtárba VIII. osztályosok irodalmi szakköre látogatott el. A 39-es könyvtár vendégei a Bakáts téri iskola hatodikosainak történelem szakkörösei voltak, ők a II. világháborúról, hazánk felszabadulásáról szereztek könyveket. A 35-ös könyvtár helytörténeti különgyűjteményéről tájékoztatta a Zalka Máté általános iskola honismereti szakkörét. A könyvtár állományában lévő természettudományos és földrajzi könyveket mutatták be a 2-es gyermekkönyvtár munkatársai egy VI. osztályos biológia-földrajz szakkör tagjainak.

Néhány iskola könyvtáros, illetve olvasó szakköre rendszeresen keresi fel a 44-es, 26-os, 37/1-es gyermekkönyvtárakat.

Marsovszky Endre művészettörténész tartott előadást a 15-ös gyermekkönyvtárban egy művészettörténeti szakkör tagjainak.

Mindinkább felismerik a szaktanárok, hogy egy-egy tanórát változatosabbá, ünnepélyesebbé tehetnek, ha azt a könyvtárban tartják meg. A Horváth Mihály téri általános iskola VII.

osztályosainak történelemóráján a Nagy Francia Forradalomról beszélgettek. A könyvtáros igyekezett minél több könyvet bemutatni, képzőművészeti albumokat, lemezeket használtak fel. Ezt a módszert alkalmazták a 2-es gyermekkönyvtárban is, V. osztályosoknak "rendhagyó történelem órája alkalmából. Ady Endrével foglalkoztak magyar órán a 10-es és a 44-es gyermekkönyvtárban. A kuruckor irodalmát mutatták be VII. osztályosoknak a 2-es, 26-os, 10-es könyvtárban. Népmeséről, a mese meghatározásáról beszélgettek V. osztályosokkal a 23-as, 23/1-es, 35-ös könyvtárban. Alsótagozatosok környezetismeret óráit bonyolították le a 19-es, 20-as, 37-es, stb. könyvtárban.

Gyakran kutatnak őrök, rajok expedíciós feladataikhoz a könyvtárakban. A 2-es gyermekkönyvtárban Angyalföld történetével, a 8-as gyermekkönyvtárban Óbuda műemlékeivel foglalkoztak. Ugyanitt őrvezetőképző keretében "Mit ad a gyermekkönyvtár az uttörőknek?" című foglalkozás volt.

Alsótagozatos őrök közötti szavalóversenyt rendeztek a 15-ös gyermekkönyvtárban, a könyvtárosok mint zsűri-tagok irányították a versenyt.

Több könyvtárban őröknek szerveznek könyvtár-bemutatót, könyvtárhasználati játékot. /18/1-es, 19-es, 21/1-es, 24-es, 31-es, 40-esben stb./

A könyvtárak vendégei voltak: Hárs László /2-es/, Füleki János, a Pajtás szerkesztőse-

géből /25-ös/, dr. Kulin György /38-as gyermek/, Halasi Mária /23/1-es/, dr. Grétsy László /6-os gyermek/, Varga Katalin, Fekete Gyula /9-es gyermek/, Bálint Ágnes /43-as/, Major Klára /25-ös/, dr. Horváth Árpád /35-ös/, Baranyi Tibor /38-as/, Dénes György /39-es/, Szécsi Katalin /43-as/.

Pályaválasztási tanácsadó előadást szerveztek a 14-es, a 21-es és a 45-ös könyvtárban.

Megalakult a 19-es könyvtár gyermekrészelegében a Tizenévesek klubja, első alkalommal a programot beszélték meg, következő összejövetelükön a budai várba látogattak el.

A 20-as gyermekkönyvtár Könyvbarát Körének foglalkozásain az írás és könyv történetét dolgozzák fel több alkalommal. Ujjászervezték a "VIKI"-t (Vizivárosi Kiváncsiak Klubját) is; kérdőíves felmérés alapján állították össze az éves programot.

Októberben megalakult a IX. kerületi Művelődési Ház és a 23/1-es könyvtár közös szervezésében a színjátszó szakkör.

Gyermekklubot szerveztek a 27-es könyvtárban V.-VI. osztályosoknak. A 31-es könyvtárban könyvbarát kör alakult, megbeszélték az éves programot, majd könyvtárhasználati vetélkedőt tartottak. Kéthetenként tartja összejöveteleit a 35-ös könyvtár irodalmi szakköre. Témáik: A világirodalom híres mesegyűjteményei, irodalmi játékok, felkészülés télapó ünnepeyre.

művelődési körök

A 4-es könyvtárban "A tinédzser kor problémái" címmel Hegedüs Ferenc szigorló orvos-

tanhallgató tartott felvilágosító előadást a MÜM 207-es sz. Iparitanuló Intézet 65 tanulójának. Előadását a könyvtárban megtalálható könyvekre építette.

A 19-es könyvtár művelődési körében november 20-án dr. Boglár Lajos tartott előadást, "Vita az indiánokról" címmel, melyet egy Magyarországon még nem forgalmazott film bemutatása követett /50-en vettek részt/. November 28-án magnós beszélgetést folytattak a gyerekekkel Cooper könyvekről. E rendezvényen 32 olvasó jelent meg.

November 14-én tizennégyen hallgatták meg a 25-ös könyvtárban Horváth Zsuzsa és Nagy Tibor előadását "Villon és a francia középkor" címmel.

A 26-os könyvtár művelődési körének tagjai először november 12-én találkoztak, Jávor István előadását hallgatták meg "Az olvasás művészete" címmel. Az előadó a "hogyan olvassunk" kérdésre kívánt válaszolni. Bevezetőjében vázlatosan ismertette az írás, a könyvnyomtatás történetét, majd gyakorlati tanácsokat adott a 20 megjelent olvasó részére a könyvkiválasztáshoz és az olvasás mikéntjéhez. November 26-án Havas Marianna dramaturg tartott utibeszámolót "Szép vagy Alföld" címmel. Az előadást diáképek és irodalmi, zenei összeállítás tette még színesebbé a 30 részvevő részére.

A 35-ös könyvtár művelődési köre öt alkalommal gyűlt össze az elmúlt másfél hónapban. Az első két alkalommal a programot beszéltek meg és új tagokat vettek fel, a következő három

alkalommal pedig a felszabadulási vetélkedőre készültek.

A 37-es könyvtár művelődési körének tagjai Gémes Pálnak az Órségben tett utazásakor készült dia-felvételeit nézték meg október 8-án, majd az összejövétel második felében legkedvesebb verseiket szavalták el. Október 19-én kilenc tag részvételével "Déry Tibor, alkotásai tükrében" címmel folytattak beszélgetést.

A 44-es könyvtár művelődési köre november folyamán hetente összegyűlt. November 4-én a Korona cukrászdában 15-en meghallgatták Jancsó Adrienne előadóját "Muzsikáló versek" címmel. November 12-én a kőbányai Fiala Olvasók Klubjának 6 tagja tartott irodalmi összeállítást a könyvtárban, melynek témája "Latin Amerika" volt. "Zene, zene, zene" címmel november 2-án az egyik klubtag ismertette Orff: Carmina Burana, Bartók: Fából faragott királyfi és Petrovics Emil: Jónás könyve c. művét, majd megismerkedtek magával a zenével is.

November 27-én egy régebbi beszélgetést folytattak, melynek témája "Diákok a mezőgazdaságban", az összejövétel második részében Wilpest Imre, a Népművelési Intézet munkatársa mutatott be két diaporámát "Tűz a Holdon" és "Itália" címmel.

SZOCIALISTA NÉVADÓ

1974. november 23-án a Központi Könyvtár Olvasótermében rendezték meg a hagyományos névadó ünnepségünket.

Ez alkalommal Braun Tamásék Katalin nevével, Demes Zoltánnéék Réka nevével, Fekete Károlynéék Tamás nevével, Láng Endréék Balázs nevével, Szatmári Istvánnéék Eszter nevével, Tamás Ferencnéék Anna nevével, Török Tibornéék Zsombor nevével, Valentinyi Ferencnéék Ferenc nevével és Veszeli Róberték Csaba nevével kisgyermeküket

jegyezte be a VIII. kerületi tanács anyakönyvvezetője.

A köszöntések és a kedves ünnepi műsor után a gyermekek megkapták az intézetvezetőség és a társadalmi szervek ajándékát. Hagyományaink szerint most is átadtuk a szülőknek a gyermekek kis tablófotóit és a kék kisdobos nyakkendőt.

Köszönet a sikeres névadó ünnepség megrendezőinek.

A TOVÁBBKÉPZÉS HÍREI

1974-ben befejezték tanulmányaikat:

ELTE könyvtár-történelem szak

Székely Ervinné a 24-es könyvtár vezetője

ELTE 2 éves kiegészítő szak:

Karakó Józsefné a KKO munkatársa

Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemet végzett:

Agics Katalin a bibliográfiai osztály tudományos munkatársa

Benkő Zoltánné a KKO tudományos munkatársa

Szecsődi Jánosné a 19-es könyvtár vezetője

Politikai Főiskolát végzett:

Maruszki József a 48-as könyvtár vezetője

Debreceni Tanítóképző Tárogató uti iskola:

Szemkeő Gáborné 4-es gyermekkönyvtár munkatársa

Középfokú könyvtárosképző szaktanfolyamot

végzett:

Bánfi Szilvia 38-as könyvtár

Budai Veronika 35-ös könyvtár

Buzás Józsefné 43-as könyvtár

Hatlaczky Katalin 36-os könyvtár

Jenny Katalin Központ

Király Éva 40-es könyvtár

Nagy Julia 10-es könyvtár

Pető Ágota 24-es könyvtár

Pobori Ágnes 39-es könyvtár

Szógyi Lenke Bibliobusz

Tóth Sándorné 32-es könyvtár

Springó Etelka 13-as könyvtár

KMK Olvasószolgálati továbbképző tanfolyam:

Drégely Istvánné 44-es könyvtár

Husztai Jánosné 1-es könyvtár

Jakubecz Ilona 12-es könyvtár

Virág Balázné a 12-es könyvtár munkatársa

ELTE 1 éves Felsőfokú könyvtáros tanfolyam:

Aknay Tiborné 1-es könyvtár munkatársa

Bordács Andrea Közp.Olvasószolgálat munkatársa

Forgács Zsuzsa Közp.Olvasószolgálati Osztály csoportvezetője

Dr. Mohácsi Józsefné 25-ös könyvtár

Téri Tiborné 26-os könyvtár

Tóth Imréné 28-as könyvtár

Október 30-án az Élelmiszeripari-, a Pénzügyi-, a Városépítési és a Nyomdász Szakszervezet, november 13-án pedig a Vasas Szakszervezet könyvtárosai részére, Gáti Istvánné adott tájékoztatást a Budapest-gyűjtemény szolgáltatásairól.

November 13-án az olvasószolgálat fiatal munkatársai részére tartott előadást Szederkényi Olga a könyvtár raktározási rendjéről.

November 20-án a budapesti agglomerációhoz tartozó települések irodalmáról adott tájékoztatást Csomor Tibor a peremkerületi könyvtárosok és a központi könyvtár érdeklődő munkatársai részére.

November 22-én a szakszervezeti könyvtárosok alapfokú tanfolyamán Szőke Tiborné tartott előadást a két hálózat együttműködéséről, amelyet a 22-es könyvtárban könyvtárbemutató követett.

November 27-én Ruzsicska Mária ismertette plakáttárunkat a központi könyvtár munkatársainak.

December 11-én a Helyiipari- és Városgazdálkodási Dolgozók Szakszervezete könyvtárosainak Gáti Istvánné tartott előadást a Budapest-gyűjtemény szolgáltatásairól.

A könyvtártechnikus tanfolyamról

Az utóbbi évek legnagyobb létszámával, ötven fős csoporttal indult az idei könyvtártechnikus tanfolyam. Ötven kezdő munkatárs, mintegy egyehetede a FSZEK teljes könyvtárosi gárdájának. Tul nagy a számuk ahhoz, hogy a "tanulóiót" hosszúra szabhatnánk. A könyvtárakban szükség van a munkájukra, a segítségükre és - szakismeretükre is, kinek-kinek a maga helyén.

Az alapfoku tanfolyam évek óta csak arra vállalkozhat, hogy néhány előadásba sűrítve összefoglalja a könyvtári munka alapismereteit. Ezt teszi a tanfolyam számára készült tankönyv is.

A könyvtártechnikusok munkája pontosan körülhatárolható ugyan, de mindenkor a teljes könyvtári tevékenységgel együtt szemlélhető és szemléltethető. A könyvfeldolgozás technikájának ismertetése kapcsán például szó kellet, hogy essék, a könyvtári állományról és a gyűjtőköri alapelvekről. Ha a könyvek raktári rendjéről beszéltünk, ez megkivánta az ETO vázlatos ismertetését is. A könyvtári statisztikák fajtáinál ki kellett térnünk ezek céljára és hasznára. Hiszen a nem ritkán manuális és talán formálisnak tűnő tevékenység így nyer értelmet, a technikusok munkája így illeszkedik szervesen a könyvtári munka egészébe.

Természetesen a legtöbb tanfolyamon az elsajátítandó ismereteket csak körvonalazni, legfeljebb tanítani lehet. Megtanulni és alkalmazni azonban már az egyéni képességektől függő-

en hosszabb-rövidebb idő alatt a gyakorlatban kell. Nem tekintettük célnak valamennyi munkafolyamat megszerezett, pontos és részletező ismertetését. Ezek egy része gyakorlással elsajátítható és a tankönyv is részletesen foglalkozik velük. A hangsúly több esetben inkább a "miért"-re helyeződött.

Fiatalokról lévén szó, még egy fontos dologról nem szabad megfeledkezelnünk: a könyvtárosi alapismereteket elsajátítani eredményesen csak a könyvtárosi gondolkodás elsajátítása mellett lehet.

A könyvtári munka helyének kijelölését célozta Szóke Tiborné igazgatóhelyettes előadása a magyar könyvtárügy szervezetéről és feladatairól. Ezen belül a Szabó Ervin Könyvtár helyzetéről és szerepéről is szólt. Csernák Béláné személyzeti vezető a könyvtárosok jogait és kötelességeit ismertette. Szó esett a könyvtáros hivatás szépségeiről és az elkötelezettségről is.

Befejezésül még annyit: nehezíti a hallgatók dolgát az alapfoku tankönyv több olyan fejezete, amelyet a mai gyakorlat már erősen túlhaladott. Reméljük, hogy ezeket a fejezeteket "a könyvtári munka történeteként" kezelik, s a januári vizsgán a hallgatók a tanfolyamvezetők utmutásainak megfelelően saját munkájuk alapján adnak számot könyvtári ismereteikről.

SZ. RICHLICH ILONA

IGAZGATÓSÁGI ÜLÉSEK

Az igazgatóság október 15-i ülésén megtárgyalta és némi kiegészítéssel elfogadta a külső szerződéses munkák elszámolásáról előterjesztett anyagot.

... felülvizsgálta a munkaügyi döntőbizottság tagjainak névsorát,

... döntött személyi kérdésekről.

Október 29-én megtárgyalta és kevés módosítással elfogadta az 1975-76. évi beiskolázási javaslatokat,

... határozatot hozott a továbbtanulásra javasolt fiatalok összehívásáról,

... megvitatta az 1975. évi karbantartási és felújítási tervjavaslatot, amelyet az alábbi módosításokkal fogadott el:

- a 35/1 és 37/2-es könyvtárat be kell zárni és erről értesíteni kell az illetékes kerületi tanácsokat.

November 5-én megtárgyalta az 1975. évi létszám- és bérigényt.

November 12-én meghallgatta és megvitatta a "Tájékoztató a szerzeményezési és feldolgozó osztály munkájáról" c. anyagot,

... tudomásul vette és megtárgyalta a Budapest Gyűjtemény helyzetéről és tevékenységéről tartott beszámolót,

... döntött az 1975. évi munkatervek elkészítésének határidejéről.

November 19-én döntött a Fővárosi Tanácstól kapott jutalomkeret felosztásáról,

... döntött az 1975. évi létszám- és bérfejlesztés elosztásáról,

... meghallgatta az új könyvtárak létesítéséről szóló beszámolót,

... döntött személyi kérdésekről.

PÁRTHÍREK

December 10-én beszámoló taggyűlést tartottunk az alapszervezet és a vezetőség négyéves munkájáról.

Megválasztottuk az 1975. évi januári vezetőségválasztásra a jelölőbizottság elnökét, valamint tagjait.

Tájékoztattuk a pártcsoportbizalmiakat a

vezetőségválasztások előkészítéséről. Ezt követően valamennyi pártcsoport értékelő megbeszéléseket tartott a saját, illetve a vezetőség munkájáról.

Mitru Ibolya elvtársnak propaganda tevékenységéért a VIII. kerületi PB. Lenin Emlékplakettet adományozott.

KISZ HÍREK

Október 22-én, a taggyűlésen felvettünk alapszervezetünkbe 4 új KISZ tagot: Bambek Jánost, Benkovits Juditot, Sántha Ágneszt és Szerdahelyi Editet.

Szabó Barna, a VIII. kerületi KISZ Bizottság tagja ismertette a KISZ KB áprilisi határozatát, a KISZ vezetőség tagjai pedig kiegészítették a helyi feladatokkal és tervekkel.

A taggyűlés után megbeszélést tartottak azok a fiatalok, akiket a Kulturális Minisztérium által összehívott, október 28-i ágazati parlament képviselőivé választottak.

A KISZ vezetőség november 8-i ülésén beszámoltatta Kovács Györgyöt, a klub vezetőjét az eddigi munkáról, problémákról, eredményekről, megbeszélte a Névadóval és a Téliapódélutánnal kapcsolatos teendőket.

December 4-i ülésén kiosztotta a feladatokat a december 14-i felszabadulási vetélkedővel kapcsolatban, elfogadta Kovács György lemondását a klub vezetéséről, kidolgozta a javaslatot az intézet 12 000 Ft-os tandijhozjárulásának elosztásáról a KMK két és féléves szaktanfolyamán résztvevő 28 tanuló között.

Hogyan kell a répát kihuzni?

/Igen rövid krónika november 3-i társadalmi munkánkról/

Bár nem ez volt az egyetlen tanulsága "munkakirándulásunknak", répát szedni alaposan megtanultunk. Volt idő gyakorlásra is. A végén úgy

belejön az ember, hogy megfélemezik minden bajáról, a csontig hatoló hidegről, térdig érő sárról és egyéb apróságokról. A szél sem árt, főleg ha az ember jól belekapaszkodik a répába.

De térjünk vissza a cimben feltett kérdésre, amelyre - úgy tűnik az első pillanatban - könnyű választ adni, valójában rendkívül bonyolult, komplex problematikája van.

Mert: nem elég csak a répa kihuzásával vésződni, még el is kell jutni odáig. Ez pedig nem adatik meg mindenkinek, főleg a könyvtáros-társadalom leledzik ilyen hátrányos helyzetben. A mezőgazdaság azonban segítségünkre sietett /bár egyesek ezt fordítva mondják, de nem biztos, hogy nekik van igazuk/, megadta a lehetőséget - huszonhárman éltünk vele, s valamit megtanultunk, ha mást nem, hát megbecsülni egy számunkra eddig ismeretlen, nehéz munkát.

FEITL ISTVÁN

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár klubjának vezetését Kovács György lemondása után Szabó Emese vette át 1975. január 1-től. Ötleteket, javaslatokat vár a 334-904 telefonszámon (44.sz. gyermekkönyvtár.)

KISZ alapszervezetünk 1975. januárjától elvállalja a XII. kerületi Szilágyi Erzsébet Nevelőotthon 3400 kötetes könyvtárának rendezését.

SZEMÉLYI HÍREK

KITÜNTETÉS:

Dolgozóink közül kitüntetésben részesültek:

Munka Érdemrend ezüst fokozata: Svintek Sándor nyugállományba vonulása alkalmából.

November 7-e alkalmából:

MSZBT Aranykoszorus Jelvény: Mitru Bolya Bibliográfiai Osztály

FSZEK Kiváló Dolgozója: Klinda Mária Feldolgozó Osztály

dr. Novák Józsefné 7.sz. könyvtár

Óhegyi Pálné 3.sz. gyermekkönyvtár

dr. Tichler Jánosné Bibliográfiai Osztály

FESZK Ifju Kiváló Dolgozója: Kopré Judit 1. sz. Mozgókönyvtár

Kiváló Ifjúsági Vezető: Cziboly Józsefné 1. sz. Mozgókönyvtár

Maruszkai József 48.sz. könyvtár

Gratulálunk a kitüntetetteknek!

NOVEMBER 7-E ALKALMÁBOL JUTALOMBAN RÉSZESÜLTEK:

Központ: 111 munkatárs 89.200.- Ft

Hálózat: 220 munkatárs 144.300.- Ft

Jutalomszabadságot kapott 1 központi és 9 hálózati dolgozó.

Az igazgató 18 munkatársunkat véglegesítette.

RENDKIVÜLI JUTALMAZÁS:

A FSZEK Igazgatóságának döntése alapján 223 munkatársunk, törzsgárdánk tagjai, akik 10 éve, vagy annál régebben dolgoznak a FSZEK-ban, rendkívüli jutalomban részesültek.

Az egyedülálló, valamint szülési szabadságon lévő és a gyermekgondozási segélyen lévő édesanyák 600-600 Ft, a három- és négygyermekes anyák személyenként 1.000 Ft jutalomban részesültek.

3 "kiskatonának" 800-800 forint jutalmat adtunk.

ÁTHELYEZÉS:

Dragon Andrásné könyvtárost a 39-es könyvtárból a 9-es könyvtárba, Kirschner Péterné könyvtárost a 13-as könyvtárból a 22-es könyvtárba, Mészáros Sándor könyvtárost a központi könyvtárból a 26-os könyvtárba, Salát Pálné könyvtárost a 8-as könyvtárból a 13-as könyvtárba, Szőke Angela könyvtárost a 21-es könyvtárból a 28-as könyvtárba, Tóth Gyuláné könyvtártechnikust a 46-os könyvtárból a Hálózati és Módszertani Osztályra helyezte át az igazgató.

UJ MUNKATÁRSAINK:

Balázs Marianna könyvtártechnikus 12-es könyvtár, Benjámín Andrásné könyvtáros 8-as könyvtár, Csáki Józsefné raktáros 2-es gyermekkönyvtár, Gálosi Jánosné könyvtártechnikus 21-es könyvtár, Grosics Jenő fűtő Gazdasági Főosztály, Káli Anikó könyvtártechnikus 28-as könyvtár, Körössy Sarolta könyvtártechnikus 38-as könyvtár, Krausz Györgyné könyvtáros Olvasószolgálat, Kruppa Dorottya könyvtártechnikus Feldolgozó Osztály, Mucsi Katalin könyvtártechnikus 46-os könyvtár, Pusztai Györgyné adminisztrátor Gazdasági Főosztály, Sankó Istvánné előadó Gazdasági Főosztály, Sauska Istvánné előadó Gazdasági Főosztály, Takács Julia könyvtáros 6-os könyvtár, dr. Urbanek Jánosné könyvtáros 10-es könyvtár.

KILÉPTEK:

Bér Jánosné könyvtáros 9-es könyvtár, Csiszár Sándorné Gazdasági Főosztály, Ferdinándy Gáborné könyvtáros 2-es gyermekkönyvtár, Molnár Sándorné könyvtáros 25-ös könyvtár, Nagy Zsigmondné adminisztrátor Perlés, Nemes Zoltánné könyvtáros 8-as gyermekkönyvtár, Plutzer Györgyné raktárkezelő 1-es gyermekkönyvtár, Rodé Ignácné raktárkezelő Olvasószolgálat, Szabó Katalin könyvtártechnikus Budapest-gyűjtemény, Szedlák Gusztávné könyvtáros 27-es könyvtár, Tarjányi Gabriella könyvtártechnikus Hálózati és Módszertani Osztály, Tátrai Tiborné könyvtáros 32-es könyvtár, Török Tiborné munkügyi előadó Gazdasági Főosztály, Vinter Julia könyvtáros 27-es könyvtár.

NYUGDIJAZÁS:

Pászty Istvánné a 11-es könyvtár raktárkezelője és Svientek Sándor a Könyvkötészet vezetője 1974. XII. 31-én nyugdíjba vonult. Jó egészséget kívánunk mindkettőjüknek!

SZÜLETÉS:

Acsai Istvánnénak /Gazd.Főoszt./ Enikő nevű kislánya, dr. Dolmányos Istvánnénak /HMO/ Katalin nevű kislánya, Gödér Pálnénak /18-as könyvtár/ Károly nevű kislánya, és Vazinay Máriának /11-es könyvtár/ Tamara nevű kislánya született. A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

TARTALOM

Vendégünk volt Orbán László kulturális miniszter	Z.V.-G.É.	1
Könyvtárunk 30 évvel ezelőtt	R.L.	4
Milyen feltétellel alkalmazták a szocialista Szabó		
Ervin a főváros első könyvtárosi állására	Remete László	6
Országos szakfelügyelői értekezlet	Pásztor Etelka	9
Iskolai könyvtárosokkal találkoztunk	Gál Györgyné	11
Hir a "szóródás vizsgálatról"	Dobos Pirooska	12
Levél a szakszervezeti könyvtárosoknak		13
Ezt hoztam a Telefonyárból	Dobos Pirooska	15
Olvasóköri alakult a "Bartók" munkásszállón	Balássy Zoltánné	17
50 éves a 9-es könyvtár	Bálint Lehelné	18
Szakmai vita az olvasókkal folytatott egyéni be-		
szélgetésekről	Karakó Józsefné	20
Interju "Könyvbarát Kör"-t vezető gyermekkönyv-		
tárosokkal	Tompek Lászlóné	22
Látogatóban a 12-es sz. könyvtárban	Bánhidi Mária	24
Építések, népművelők egymásközt	Weisz Sándorné	25
Tegyük a takarékoságot mindennapi munkánk		
szerves részévé	D.P.	26
Tatarozás után a Liszt Ferenc téren	Kepes Ágnes	27
Északi könyvtárakban	Kertész Pál	28
Könyvtárunk ritkaságai	Sipos György	30
Károlyka mosolyog (avagy kinek mennyi szabad-		
idő jár?)	Vágh Mária	33
1975. évi kiadványtervünk		36
Ez történt		40
A továbbképzés hírei		45
A könyvtártechnikus tanfolyamról	Sz. Richlich Ilona	47
Igazgatósági ülések		48
Párthirek		48
KISZ hírek		49
Személyi hírek		50

Szerkesztőbizottság: Bárány Éva, Berki Imre (Építők Szakszervezete), Dobos Pirooska, dr. Ecsedy Andorné, Farkas Józsefné, Gáliczky Éva, Király Lászlóné, Márffy István, Mihalovics Ervin (Szakszervezetek Budapesti Tanácsa), Mikó Zoltán és Sándor Ottóné
 Felelős szerkesztő: Pataki Ferenc Főszerkesztő: Szóke Tiborné

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatója
 Készült a FSZEK sokszorosítójában

Engedélyszám: III/400/S/2/974

Műszaki szerk.: Gérnyi Ferencné

Terjedelem: 6,5 A/5 iv

Táskaszám: 75/8

Példányszám: 650